

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hatásos postai sor egyszer 20 fillér.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitólár sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 257.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Péntek, május 1.

Mai számunk főbb közleményei:

Veszereltek: A vörös május.
A képviselőház ülése.
A kétegyházi zendülés.
Essekutz Károly temetése.
Katonai ostrom egy kolostor ellen.
Az ex-lex preludiuma.
A Carte de Aur a Kurján.
Az aradi pékségek strájkja.
Mangra ügye a szinaton.
Tüntetés a Gotterhalte-val.
A májusi ájtatosságok.
Völling Lipót öcsése.
Az iskolaszék ülése.
Tárcs: Golgotha. Írta: Horváth Kornél dr.
Regény-Osarnék: Klára grófnő. Fordította:
Ritt Gyula.

A vörös május.

Arad, április 30.

A munkások ünnepe: május első napja, Arad megyében az idén előre vetette árnyékát. Községekből, falvakból a kék zubbony hitvallásának terjedéséről érkeznek jelentések, s a májusi szellő megdagasztja ezuttal a mi nemzetiség-lakta délvidékünkön is a szocializmus vörös lobogóját.

Arad megyében új jelenség ez, s bizony nem a polgári társadalom rettent meg tőle először, hanem azok a fekete lelkű „népvezérek”, kik eddig a magyar nemzet ellen való izgatásból táplálkoztak; s nem vezetői, hanem megrontói voltak a román köznépnek. A szocializmus olajcseppje a nemzetiségek között egy darab

egészséget jelent: kiszabadítja a paraszt osztályt a külföldről fizetett agitátorok, a pópák és dászkalók karmai közül.

A magyar közvélemény figyelme különben szokatlan mértékben fordult utóbban a szocialista mozgalmak felé. Történni kellett valaminek, hogy a közhangulat, mely a szociáldemokráciában annyi ideig csak világfelforgató törekvéseket látott, a tan hívőiben pedig petrolőröket keresett, most érdeklődéssel kíséri a szocialisták tanácskozásait, és a gyűléseken elhangzó beszédekből nem a fennálló társadalmi rend felforgatását érti ki, hanem a munkásosztály létért való küzdelmét.

Történni kellett valaminek. Vagy a polgári társadalom felfogása változott meg a szocialista eszmék iránt, vagy a magyar szocialista pártok változtatták meg harcmodorukat, fegyvereiket.

Ugy érezzük, úgy látjuk, hogy megváltozott mindakettő. A magyar közvélemény, melyre a reakció árnya sötétül, más szemmel nézi ma a szocialista reformtörekvéseket, mint nézte pár évvel ezelőtt. Másrészt pedig megéreztek az idők jelét a szocialisták is és nem késnek egy kis korrekturát vinni keresztül elveiken, programjukon.

A magyar közvélemény nagyon sokáig nem volt képes komolyan és alaposan foglalkozni mással, mint a napipolitikával. Ez kötötte le egész érdeklődését, ez foglalkoztatta legjobb tehetségeit, ez emész-

tette fel legjobb erőit. Talán szükség is volt rá. Nemzeti létünk bástyáit kellett fölépítenünk, az ellenünk intézett támadásokat kellett visszavernünk; s a rajtunk ütött réseket kellett betömnünk.

E harcot azonban felváltotta egy másik küzdelem. Politikai és gazdasági életünkben olyan kedvezőtlen változás állott be, mely egyrészt lehangolta a szabadelvűség híveit, másrészt pedig, a gazdasági téren, lesújtotta úgy a termelő, mint a munkásosztályt. Nagy iparvállalatok korlátozták üzemüket, s összeropantak a kedvezőtlen viszonyok súlya alatt. A kisebb iparosok sorra tönkre mentek, s mindez válságos helyzetbe sodorta a munkásosztályt.

Mikor az ipartelepek elbocsátják munkásaikat, akkor az ország munkátlannal telik meg. Mikor a kisiparos becsukja műhelyét, akkor a munkásosztályhoz kénytelen csatlakozni maga is, szaporítani a munkátlannak számát. A munkáskar tétlenül fonódik össze és kér; a munkásemberből proletár lesz, aki elégedetlen és éltető munkát követel.

Hibája ennek a társadalomnak, hogy a válság idejében minden érdeklődését a munkaadók helyzete köti le, s megelégedik arról, hogy egy iparvállalat összedőlése csak egy, vagy néhány munkaadót tör össze: de a munkásokat száyszámra nyomja agyon.

A közvélemény eme félszeg egyoldalúságának meg kell változnia a munkásokkal

Golgotha.

Írta: Horváth Kornél dr.

Nem volt senkije, csak úgy céltalanul bolyongott a világban, tett-vett, mint egy gép s amit oda vetettek eléje abból tengette életét. Érezte, hogy mindenkinek terhére van, de azért nem panaszkodott. Megnyugodott sorsába s hallgatagon húzta az élet igáját. Egy üres pajtába húzta meg magát. Télen egy nagy lompos kutya tartotta meleggel. Az állatok jók, azok szerették.

— Egy nappal ismét kevesebb. Oh add Uram, hogy ez lett légyen az utolsó.

Folyton számította a napokat. A férfiakból aggastyánok lettek s az aggokból fehér halottak s ő még mindig itt volt, mint egy megkövült szenvedés. Némelykor elfogta a türelmetlenség: — meddig tart még? — mikor lesz vége?

A fák sokszor kiszökdültek, sokszor lett fehér a házak teteje, de a várva-várt vendég csak nem akart megérkezni.

Egyszer aztán elkezdett köhögni. Nagyon sovány és sárga lett.

A füle zugott, mintha távoli kalapácsütéseket hallana. Talán koporsót szegeznek? Vagy csak a vére háborog?

— Már nincs messze, — szólt s tágranyított szemekkel, mozdulatlanul belebámult a hangulatnélküli sivár világba.

Az idő hűvösre vált, az őszi szél szomorú-

an zörgette a száraz kőrákat. A novemberi foszoló párák lassanként ráfeküdtek az egész világra.

Valamei nap aztán így szólt:

— Ma jön meg. — Es készülődött. Botja végéről egy kis csomagot oldott le s maga elé tette a földre. Reszkető kézzel bontotta ki az összecsomózott, piszkos kék kendőt, s abból egy papirosba göngyölt valamit vett ki: Valjon mi lehetett? Drága, becses holmit takarognak így áhitattal. A zsiros papir után egy még zsirosabb következett s abból aztán előkerült egy darab száraz fekete kenyér. A lompos fekete kutyát megölelte, megcsókolta s aztán eléje tette a száraz fekete kenyeret.

— Egyél Búndás, egyél... nekem adom — megeheted, nekem már úgy sem kell.

S a kutya mintha értette volna barátja szavát, szomorúan nézett rá s hozzá sem nyúlt a lakomához.

Hogy egyetlen barátjától elbucsuzott, görcsös botját kezébe véve megindult. Előretartott botjával nagyot ütve a süppedő agyagba, nehezen vonszolta kiaszott roskatag testét. Az emberek jöttek-mentek, rája se hederítettek, olyik kikerülte, mások meg mosolyogták. Utcakeresztesnél az uri fogatok kocsisai szidták, kiáltottak rá, ostorral megcsapkodták s a kerekek sárral befecskendezték. Zajongó csapatokba verődött utcai gyerekek ingerkedtek vele, meghajigálták. Az egyik jól oldalba találta. De ő csak ment. Még hosszú ut állott előtte.

Csunya, ómos eső esett, minden csupa sár és csatak. Sajátságos sárga színe volt min-

dennek, a felhők, a házak, a levegő, az emberek sárgának látszottak. Sötétedett. A lámpákat gyújtogatták. Többször meg kellett állania, hogy kipihenje magát.

Már későre járhatott; az utcák üresek lettek, sehol egy lelket se lehetett látni. De még is... Egy utcasarkon feketélt valami... egy nagy fekete lompos kutya. Nem volt szép szegény, sáros, kopott szőrű bogáncsok akadoztak; véres sebekkel szegélyezett fülei cefatosan lógtak le. Csak a szemek voltak szépek, feketék, csillogók. Látszott rajta, hogy sokat szenvedett, sokat nélkülözött.

Az ember megállt s leült a sarokkőre. Alázatosan, hasoncsuszva közeledett felé a kutya, mintha bocsánatot kérne merészségeért. Csodálatos ösztönével megérezte, hogy van valaki, aki még nálánál is szegényebb, szerencsétlenebb. Nedves szeméből melegség sugárzott, kezét, arcát nyalogatta az embernek, közbekebe vakkantott, mintha mondta volna: ugye nem hagysz el, ugye csak tréfáltál? Persze, hogy csak tréfáltál, hiszen olyan bolondos egy tréfás ember is vagy te, mindenféleképpen összebecsülsz. — De mikor látta, hogy az aze mber, kit ő bundájával melengedett, sir, akkor elkezdett dühösen ugatni, közbe rugta a sarat hátrafelé, majd elkezdett körbe futni, gyorsan, gyorsan, míg a sikos agyagon el nem csuszott.

Az ember pedig zokogott, könnyei patakban folytak le ráncos arcáról. Van tehát mégis valaki, aki hozzá ragaszkodik!

No de nincs idő az elérzékenyedésre, erős-

szemben. Amint hogy megváltoztak maguk a munkások is, és megváltozott a vezetés, mely a munkások sorainak élén jár. Nem a mai társadalmi rend földulása után létesülő új társadalom légvárát építgeti már ez az irány, hanem a mai szociális bajok korigálására keres orvosságot. Nem a nemzetköziséget vallja már örök üdvözítő dogmának, hanem a nemzeti eszmékkel számolva, a nemzeti munka érdekében is dolgozik.

Népgyűlést tartanak holnap az aradi munkások. E népgyűlésen, bizonyára higgadt mederben, föltárulnak előttünk azok a bajok, melyek a társadalomban a munkásoktól sujtják legérzékenyebben. De megnyilvánul az is, hogy a sorsuk javításán tanácskozó munkások magyar munkások, akik a boldogulást ebben a hazában keresik. Hogy népgyűlésük programjába felvették a klerikalizmus ellen való állásfoglalást, az csak bizonyítéka annak, hogy a politikai és társadalmi fejlődés kerékkötőit nem téveszti szem elől a magyar munkás.

A szabadelvűség igazi harcosainak tisztelettel kell üdvözölni a munkások törekvéseit és a rokonszenv hangján fogunk megemlékezni róluk mindaddig, amíg a rend és törvény határain belül folyik a társadalom kiépítésére irányuló küzdelmük.

* *

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 30.

Lassan gyülekeztek a képviselők a Házban, a hol ma határozottan nyomott hangulat uralkodott. Minden párton súlyos teherként nehezedett az ex-lex gondolata; az ex-lexé, a mely most már kétségtelenül bekövetkezik holnap. A szélbalon egyébként szintén érezték helyzet súlyát.

Az interpellációs névszerinti szavazás után Berzeviczy Albertet hívta fel a jegyző szólásra, azonban a függetlenségi párt Eötvös Károlyt hozta be szónoknak és attól félt, hogy Eötvöst nem egyhamar hozza be a Házba, már pedig ma biztató szöveget is vártak tőle.

nek kell lennie. Letörli könnyeit s megindult. A kutya szomorúan, kullogva követte. Sötét épület körvonala tünedeztek elő. A halál fogadója mindig nyitva áll a szenvedők számára, sokan kopogtatnak itt bebocsátásért, sokakat meg is halgatnak. Két fénylő lámpa szórta a világot a bolthajtásos kapu felett. Az egész épületről úgy nézett ki, mint egy villogó szemű ragadozó, mely éj sötétjében áldozataira les. A kapu nyikorgott, majd ismét bezárult mögötte. A villamos lámpák sercegtek, villogtak, mintha örültek volna s kékes fényükkel bevilágították a hosszu, nyirkos folyosókat. Valaki karonfogta s biztatta, hogy csak lépkedjen, majd egy ajtót nyitott ki előtte.

Jóságos arcu testvér fogadta a késői vándort; a betegek ébredtek s zugolódtak az öregre:

— Nem tudott nappal jönni?

Az apáca levetkeztette, lefektette s a homlokát megsimogatta. Ennyi jószág meghatotta az öreget s megakart csókolni a testvér kezét. De ez az olvasójánál függő keresztet nyújtá felé.

— Gyónjon meg s vegye magához az Ur testét, suttogta az apáca.

A beteg a fejét rázta.

— Nincs bűnöm, szerencsétlen vagyok, szölt alig hallható hangon.

A testvér nesztelenül tovább ment a néhez betegekhez. A lecsavart lámpa gyér világosságával behintette a szenvedőket. Az egyhangú lélegzést itt-ott elfojtott nyöszörgés törte meg. A beteg lehunyta szemét s várakozott. Egyszerre világosság lett. Valami nézett reá a

Eötvös aztán csakugyan szóhoz jutott és két óra hosszat beszélt.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Tallián Béla, alelnök.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, Plósz Sándor, báró Fejérváry Géza és Láng Lajos miniszterek.

Elnök megnyitja az ülést és bemutatja az irományokat.

Következett a napirend szerint a névszerinti szavazás Wlassics kultuszminiszternek Papp Zoltánnak a *Gotterhalte* tárgyában beadott interpellációjára adott válasza felett.

A szavazást a C. betűvel kezdték. A választ 137 szóval 59 szavazat ellenében tudomásul vették.

(Ki beszéljen?)

Dedovics György jegyző: Berzeviczy Albert, Rátkay, Rakovszky István és Kubik Béla felkiáltanak: A házszabályokhoz kívánok szólani.

Rátkay László a házszabályokra hivatkozva, megjegyzi, hogy miután tegnap a javaslat mellett Darányi miniszter szólalt fel, most ellenzéki szónok következik.

Elnök: Utal egy Szilágyi Dezső elnöksége alatt előfordult precedensre, de meg a házszabályok szellemére is, amelyek mind azt igazolják, hogy a miniszterek bármikor beszélhetnek és nem tekinthetők olyan szónokoknak, akik a javaslat mellett szólalnak fel. A Szilágyi elnöksége alatt döntöttek is ebben az értelemben.

Bartha Odön ellenkező nézetben van.

Berzeviczy Albert nem akar döntést provokálni, hanem lemond az elsőbbség jogáról. (Eljenzés a szélbalon.)

Beöthy Akos: T. Ház! (Nagy zaj jobbról.)

Kristóffy: El van döntve a kérdés.

Beöthy fontosnak tartja a kérdést és azért utal Angliára.

Vészi József: Angliában nincs sorrend!

Beöthy: Jog szerint ellenzéki szónokot illet a szó.

Felkiáltások jobbról: Halljuk Vészit! Halljuk Vészit!

Vészi: Megmondtam, amit akartam.

Elnök kijelenti, hogy fenntartja nézetét, hogy a házszabályok szerint és jog szerint Berzeviczyt illeti a szó. (Elnök helyeslés jobbról.)

(Eötvös.)

Eötvös Károly: Darányi miniszter beszédét úgy fogta fel az ellenzék, hogy az az ő javára szólt. Sok mindent elősorolt, a mire a nemzetnek szüksége van. Csak hogy ha tűz van, akkor nem tört ablakokat kell javítani vagy kapanyelet csináltatni, hanem oltani kell. A hely-

zet ma olyan, hogy annak megoldása a nemzet jövőjével függ össze. Két felfogás áll itt szemközt egymással: A király akarata, a melyet a kormány képvisel és a nemzet akarata, a melyet ők képviselnek. Ha ez a két akarat összeütközik egymással, egyiknek vagy a másiknak buknia kell, vagy pedig a két akaratnak becsületesen ki kell egyeznie. De miért beszélt Darányi egyre a nemzet makacosságáról és miért nem a másik akaratról, a mely szembezáll velünk s a mely semmivel sem szebb, sem fontosabb, mint a nemzet akarata. (Zajos helyeslés a szélbalon.)

A miniszterek nemcsak a koronát képviselik, hanem a nemzetet is, miért nem törődnek tehát a nemzet érdekével is. Holott ennek a nemzetnek minden összegyűjtött kincsét-másfelé viszik, elhordják, sőt még a királyt is elviszik osztrák császárnak. (Tetszés, derűtség.) És ha így a nemzet mindenét elviszik, mit akar Darányi a szorgalomra való buzdítással? Hogy a magyar nemzet két annyit dolgozzék, hogy két annyit vigyenek el a nemzetől? (Zajos derűtség.)

Darányi jó magyar ember, ha egymagában eltűnedezik, de itt a Házban kitört belőle a nemzetellenes kifakadás. (Ellenmondások.) Ez csak arra a helyzetre szomorú, a melybe a mi jeles embereink jutnak, ha a kormányra kerülnek. Nem csodálkozik tehát a Darányi méh hasonlatán. Mert a méhek is gyűjtenek, de mások viszik el a gyűjteményüket. (Zajos derűtség.) Ez a nemzet is dolgozni, gyűjteni akar, de nem mások számára. (Helyeslés.) A miniszter latin idézetei a nemzet hatalmasaira illenek, akik sohasem törődtek nagyon a nemzet szabadságával. Ennek a szegény nemzetnek legalább az önértetével kell törődni.

A miniszter azt kívánja, hogy a külföld tudja, ismerje a mi dinasztikus érzelmeinket. De hát mit érünk el vele? Hiszen igaz, mi dinasztikusok vagyunk, sokkal inkább mint óhajta és a mint javunkra van. (Tetszés.) De ha megtudja a külföld, hogy miért vagyunk a legdinasztikusabbak, akkor a becsület utolsó foszlányai is szétfoszlanak rólunk. (Zajos, tetszés a szélbalon.) Ezután a miniszterelnök minapi bucsubeszédéről szól, amely őt is meghatotta. Nem örül távozásának, mert nem tudja, hogy ki következik utána. Elvárta volna azonban, hogy Széll felvilágosításokat ad a jövőre nézve.

Rakovszky István: Bánffy se tette!

Eötvös: Mit akar mindig Bánffyval, ha van számadása vele, vessen számot.

Rakovszky: A Bánffy harcban én is úgy beszéltem.

Eötvös: Azt én nem helyesletem. Egyébként mit emlegeti egyre Bánffy, én sem bán-

bizonytalan távolból. A harangok zúgtak s mintha bűbajos zenét hallana. Valjon mi lehet az, ami úgy nézi? Káprázat vagy való? Egy szép nagy, egy jóságos nyugodt, szép nagy szem. És ez a szem beszélt, szellemajakkal, szellem-szavakkal.

— Ismersz?

A haldokló arca ólomszínűvé vált, orra megnyult, kihegyesedett, ajkai elfehéredtek.

Mindenünnen ibolyaszínű sugárcévek törtek elő s mérhetetlen arányokat tüntettek fel. „Ismersz?” Ismétlé a fantom. Valjon kilehet? Olyan ismerősnek látszott. „Ó” volt. A nagy szellem. Valami zibongott benne. A holtnak hitt lélek megmozdult s felnyitotta szemét s úgy ujjongott örömben, hogy láthatja a nagy szellemet. Az arc redői kisimultak. A hatodik érzék születése megkezdődött. A szem tovább beszélt:

— Régóta nem láttuk egymást. Orvendsz-e a találkozásnak. Tudod-e ki vagyok? Ismertük egymást születésed előtt. Emlékezz csak... En vagyok te s te vagy én, az örök mozdulatlanlás, a világszellem, kinek te is egy parányát képezed. Leleked az enyém, az én lelkem, annak egy alakeleme, sejtecskéje.

— Sokat szenvedtem — szölt a haldokló.

A testvér letörli a habot a haldokló szája elől.

— Ha te szenvedtél, én is szenvedtem, mások örvendtek. Öröm és szenvedés jó és rossz bennem egyformák, mert én vagyok a tökéletesség. Büszke vagyok rád! Leleked mint fehér galamb, tisztulva száll felém. Szenvéd-

seidért bőven kárpótollak a csillagokon túli világokban.

A fehérkabátos orvos kivette az óráját s megfogta a beteg kezét.

— Gyorsan egy injekciót! — szölt az orvos és a testvér szaladt a fecskendőért.

— Köszönöm, óh nagy szellem, azt hiszem értelek, úgy tetszik, nem először látjuk egymást viszont... csak hogy akkor másként volt.

— Biborpalástot viseltél s hatyu párnákon feküdtél.

— Kezdek emlékezni.

— Még nem egészen. Még az anyag rabja vagy, az huz vissza s tart gyenge száakkal. Nemsokára tisztán fogsz látni, lelked felszabadul a nyügtől, burkot váltasz, mint a lepke s átalakulsz egy tökéletesebb életre. Tested feloszlik, lelked ujjászületik s visszatérsz hozzám, az élet örök forrásához, melytől rövid időre elszakadtál.

— Gyorsan, még egy injekciót, a légzés kimaradt, szölt idegesen az orvos.

Kivülről kutyavonítás hangzott. A szálak elszakadtak.

Meleg, puha szárnyakon szállt a lélek az éterikus légben. Fényözön áradt körülötte és áthatotta a tulvilági titok. A szellem feléje tárta karjait. S amint visszatekintett a földre, valahol messze, messze szalmazsákon kiterítve látott egy fehér lepedőbe bukkolt, mozdulatlan alakot, mely mellett egy fehérbóbítás apáca buzgón imádkozott.

tom a Rakovszky ur szentjeit. (Zajos de-
rűltég)

Ez a terem Széll számára már betegszoba,
a barátok jobbról is, balról is és meglátogatják,
vigasztalják.

Széll Kálmán miniszterelnök: Ne sajnál-
kozzék!

Eötvös: Széll beszédére utalva azt fejte-
geti, hogy a dinasztia mindig a saját érdekeit
követte és nem a nemzetét. Sőt épen azért
lépett ki a Deákpartból, mert az a meggyőző-
dése keletkezett, hogy a nemzet és a dinasztia
érdeke össze nem egyeztethető és hogy a 67 es
mű meg van hamisítva, a kiegyezés szelleme a
végrehajtással össze nem egyezik. Ezen az ál-
lapon segíteni kell. Ő is híve volt Deáknak,
de ő nem így értette a kiegyezés végrehajtá-
sát és nem tartotta művét örök műnek. Hivat-
kozik Kossuth Lajosra, aki bizonyítvánnyal nem gon-
dolt a kétféle sásos hadseregre és a Gotter-
halters, a mikor magyar hadseregek szervezé-
sére gondolt. Szól ezután a vidéki küldöttsé-
gekről, a minél meghatóbbat parlamenti pá-
lyáján nem látott.

(Egy bizonytalan közbeszólás.)

Fejérváry miniszter valamit közbeszól, ál-
lítólag azt, hogy „megvetni való!”, mire perce-
kig tartó zaj keletkezett, az ellenzék rendreuta-
sítást követelt.

Elnök nagynehezen lecsillapítja a zajt és
megállapítja, hogy a honvédelmi miniszter nem
is szólott közbe.

Vészi: Privát megjegyzést tett nekem!
Endrey: Lenyelte a miniszter! (Nagy zaj.)
Kubik: Visszaszívta!

Fejérváry: Nem szívok vissza semmit!
Kubinyi Géza: Fejérváry nem szokott visz-
szaszívni valamit! (Folytonos zaj.)

A végül helyreállott csendben az ellenzék
szünetet kér, mire elnök az ülést felfüggeszti.
Szünet után

Eötvös Károly: Nagy veszedelmeket lát az
ex-lexben, de nem azokat a veszedelmeket, a
melyeket a tulsó oldal emleget. A mai helyzet-
ben van segítség. Mondja meg a miniszterel-
nök a királynak, hogy a magyarországi parla-
ment megtagadta az ujoncemelést. A korona
bölcseége csak úgy érvényesülhet, ha a ko-
rona tanácsában férfiak ülnek. Miként eddig
minden államférfi, Széll Kálmán is elhagyja he-
lyét a berus viszonyok között és semmivé vált
nagy hatalom lesz.

Széll Kálmán: *Próbáltam én azt már!*
Eötvös Károly: Széll Kálmán nagy tehet-
sége és jelleme csak úgy nem vész el a nem-
zet számára, ha Széll otthagyja a miniszterel-
nöki széket és idejön az ellenzékre.

Darányi Ignác földmívelési miniszter sze-
mélyes kérdésben szólal föl.

Kass Iyör, **Fejérváry Géza** báró honvédelmi
miniszter és **Zboray Aladár** kisebb felszólalásai
után, a következő ülés napirendjének megállá-
pításánál az ex-lexet megnyitó beszédek követ-
keztek. Erről lapunk más helyén referálunk.

TÁVIRATOK.

Véres harcok Szalonikiben.

Konstantinápoly, április 30. *Szalonikiben*
a bolgárok több *dinamit-merényletet* követ-
tek el. Fegyveresen megtámadták az *Ot-
tomán-bank fiókját*, a melyet *felgyújtottak*,
ezután több embert megöltek és megsebesítettek.
Azt hiszik, a bolgárok csak azért tették
ezt, hogy török részről nagyobb véreng-
zéseket idézzenek elő.

A francia kongregációk.

Páris, ápr. 30. **Combes** miniszterelnök most
egy törvényjavaslatot dolgoz ki a kongregációk
engedélyezési kérvényei ügyében. A javaslat-
ban, melyet nyomban az ülészak megnyitása
után a kamara elé terjesztenek, a kongregáci-
ókat három kategóriába sorozzák, az *elmélkedő*,
oktató és *jótekhony* kongregációk kategóriába.

St. Laurent, ápr. 30. *Mouth out*, a *Matin*
munkatársát, a ki lapjában ismételtén kedve-
zőtlenül ítélte meg a karthauziak magatartását,
a szerzetesek tegnapi kiutasítása alkalmával

a tömeg körülvette és botütésekkel *súlyosan*
megsebesítette, úgy hogy a kórházba kellett őt
szállítani. Az államügyészség vizsgálatot indított.

Marseille, ápr. 30. A kapucinus-rend priorja
meghagyta hiveinek, hogy távozzanak a kolos-
tor épületéből, nehogy az antiklerikálisokkal
való esetleges összeütközésnél vérontásra ke-
rüljön a dolog, de közölte a prefektussal, hogy
a *szereztesek csak a fegyveres erőszaknak fognak*
engedni.

Chambery, ápr. 30. A 4. dragonyosered két
kapitánya, akik a karthauziak kiutasításához ki-
küldött két lovasszázadot tegnap vezényelték,
visszatértük után *nyomban kérvényt adtak be el-
bocsátásuk iránt.*

Nancy, ápr. 30. **Turinaz** püspök egy szom-
szédos községben a bérmlás alkalmából beszé-
det mondott, a melyben hivatkozva a jelen hely-
zetre, azt mondotta, ő mindenre kész és azt ki-
vánja, hogy az ő áldozata fölkeltsse a katoliku-
sok energiáját.

Issekutz Károly temetése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 30.

Ma délután temették el Impozáns részvét
mellett Aradmegye érdemes tisztii főorvosát,
Issekutz Károly dr.-t.

Nagy embertömeg gyűlt az elhunyt kopor-
sója köré, a **Ferdinánd** utcai gyászház udva-
rán az elhunytak számos jó barátja, tisztelője
jóformán helyet sem kapott a tágas udvarban.
Pontban négy óraker megjelent a gyászházban
Csák Czirjek dr. minorita rendfőnök, **Szakra Lé-
nárd** és **Monay Ferenc** minorita áldozárokkal,
és beszentelte a halottat.

Azután **Keresztes Gyula** dr. megyei tisztii
főügyész lépett a koporsó elé és meghatóan
szép szavakban bucsuzott el a megyei tisztikar
névében az elhunyt kartárstól. Onfeláldozással
szolgált a megyét, — mondotta **Keresztes** dr.
— de szolgált az egész emberiséget is. Olyan
ember volt, aki egész életében kerülte a di-
csőltést.

Ezután az entreprise emberei vállukra vet-
ték a koporsót és a gyászhintóba emelték,
mely tengersok embertől kísérve, a **Varjassy**
József utcán keresztül vitte csendes sirjába az
elhunyt főorvost.

A ravatalon a következő koszorúk voltak:
Imádott Károlyomnak — **Erzsi.** A testvér
s barátának — **Vidor** és **Erzsi.** Szeretett vőnk-
nek — **Szentes Károly** és neje. **Drága jó apánk**-
nak — **Mici** és **János.** Tiszteletük jeléül — a
pécskai kollegák és a gyógyszerész. **Kedves**
Károlyunknak — **Ida** és **Bella.** Felejthetetlen
sógorunknak — **Aranka** és **Gyuri.** Utolsó üd-
vözlettel — **Hübner-család.** Kegyeletből — **Ott-
rubay-család.** Edes jó **Károly bácsinak** — **Laci**
és családja. Edes jó **Károly bácsinak** — **Mar-
cell** és családja. A jó testvérnek — **Mari.** Sze-
retett **Károly bátyánknak** — **Ilka,** **Pola** és **Géza.**
Kartársi üdvözlettel — az *országos orvos-szövet-
ség.* Kegyelete jeléül — **Aradvármegye tisztvisel-
ői kara.** Kegyelete jeléül — **Ring Géza.**

A temetésen jelen voltak a következők: **Urbán**
Iván főispán, **Dálnoki-Nagy Lajos** alispán, **Institú-
ris Kálmán** polgármester, az aradi orvosi testület
élén **Posgay Lajos** dr., **Pareiz Gyula** és **Kabdebó**
János dr. főorvosok, továbbá **Abrai Lajos,** **Austerweil**
László dr., **Balás István,** **Bund Henrik,** **Böllönyi Béla,**
Borsos Béla dr., **Benda János,** **Boros Iván,** **Brück Gyula,**
Csiky Károly, **Csillag Ignác** dr., **Darányi János,** **Do-
monkos József,** **Darvas Lajos,** **Dániel Dező,** **Fábián**
László, **Fábián Lajos** dr., **Farkas Győző,** **Friedmann**
Ede, **Faragó István,** **Green Nándor,** **Hadfy Imre,** **Hep-
pes Aladár,** **Hanthó Jenő,** **Halmay Andor,** **Hermann**
Gyula, **Institúris István** dr., **Jánossy Győző,** **Kabdebó**
Géza ezredes, **Kadas Kálmán,** **Kugler István,**
Keresztes Gyula dr., **Keller Izsó,** **Kövér**

Béla, **Lovich Gyula,** **Marschall Lajos** dr., **Maresch**
Gyula, **Meszlényi Antal** dr., **Nachtnébel Gyula,** **Neu-
man Dániel,** **Purgly János,** **Rekár Károly,** **Ring Béla,**
Ring Géza, **Reicher Károly,** **Robitsek Agost** dr., **Ott-
rubay Károly,** **Péterffy Antal,** **Prohászka László** dr.,
Sarlot Domokos, **Sármezey Akos,** **Schartner Sándor**
dr., **Sorbán János,** **Schill József,** **Senk Ferenc,**
Szilágyi Ede **Szathmáry Gyula,** **Szathmáry**
Géza, **Szathmáry Mihály,** **Szathmáry János,** **Salacz**
Gyula, **Tagányi István,** **Tagányi Gusztáv,** **Urbányi**
Béla, **Varjassy Arpad,** **Varjassy Lajos,** **Vizer Péter,**
Verzár István, **Wadowszky Gusztáv.**

Katonai ostrom egy kolostor ellen.

(A kartauziak elűzése.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 30.

Abban a nagy kulturharcban, mely most
Franciaországban végigtobzódik, nagy jelentő-
ségű fordulat történt tegnap. Erről a követke-
zőket hozza a táviró Párisból:

Tegnap reggel történt meg katonai fede-
zet alatt a kartauziak elűzése. Mintegy 1500
ember a csapatok megérkezése előtt már he-
lyet foglalt a kartauziak **Saint-Laurenti** zár-
dája előtt. Reggel fél három óraker megérke-
zett a 104. gyalogezred egy zászlóalja, egy hi-
dászosztály, a 4. vértesezred egy szakasza és
temérdek gyalogos és lovas csendőr, mindany-
nyian *d'Hauteville* tábornok vezénylete alatt. A
tömeg éljenzéssel üdvözölte a katonákat és a
marseillaise-t énekelte. A tüntetők egy része a
kartauziakat éltette. Ekkor sűrű zárt sorokban
két század közeledett a zárdához, mialatt azt a
taktikát követték, hogy középre fogták a tün-
tetőket és igen kis térre szorították össze,
majd a lovacsendőrök a parasztokat a zárdá-
elöl igyekeztek leszorítani.

A parasztok élénk ellentállást fejtettek ki
és rettenetes lármába törtek ki. Hegymászóbo-
tokkal ütötték a legénységet és a lovakat. Egy
százados a fején sérült meg, egy katonát hom-
lokra érte az egyik tüntető vasbotja. A küz-
delem alatt a kartauziakat éljenezték és **Com-
best,** a kormányt, a hatóságot lehurrogták. Ha-
sonló jelenetek játszódtak le a kordon másik
oldalán. Csak háromnegyed 4 óraker szabadult
fel a zárdához vezető út.

Reaume államügyész a parasztok jajgatása
mellett egy oldalajtóhoz lépett és meghuzta a
csengettyűt. Nem kapott feleletet. Végre ké-
sőbb megnyitott egy toló ablak.

— *A törvény nevében!* — kiáltotta az
ügyész, mire a kis ablak rögtön bezárult. Ne-
gyed 6 óraker a második hiábavaló kísérlet
történt. Nemsokára ezután előre küldték a hi-
dászokat, akik az *ajtókat feltörték.*

Az összes tisztviselők, a csendőrszakasz és
a gyalogság behatolt. Az első udvart üresen
találták. Az összes szerzetesek a kápolnában
gyülekeztek össze. Egy káplárnak fel kellett
feszíteni az öt méter magas rácsot és felnyitni
a belülről elrekesztelt ajtót. Felszólították a kar-
tauziakat, hogy *vonnljanak ki*, de ezek kijelen-
tették, hogy csak az *erőszaknak engednek.* Erre
minden szerzetest két-két csendőr körülfogott
és azokat, akik imádkozva térdeiken heverték,
erőszakkal félráncigálták. Összesen 23 szerzetes
volt, akiket csendőri fedezet mellett kive-
zettek.

A csapatok sorfalat állottak és visszatar-
tották a dühöngő tömeget, mely folytonosan
éljenezte a kartauziakat. A szerzetesek egyelőre
egy közeli szállásra mentek, a hol kihallgatták
őket. Az elfogatási parancsot azonban *felfüg-
gesztették.* A szerzetesek előbb **Saint-Laurent-
du-Pont** és innen **Pignerol**-ba akarnak menni.

A kétegyházi zsendülés.

(Szocialisták a vizsgálóbíró előtt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 30.

A közigazgatási hatóság által fogantatott rendszabályok élet vették annak a mozgalomnak, mely Kétegyháza község belső életében alapos felfordulást idézett elő. Lukács György dr. békésmegyei főispán megkeresést intézett a törvényszék vizsgálóbírájához, hogy amennyiben büntetendő cselekmények is merültek fel, a bünvizsgálatot sürgősen fogantatosítsa.

Nyisztor dr. vizsgálóbíró a büntető perrendtartás értelmében a főispáni megkeresést indítványtétel végett a gyulai kir. ügyészséghez tette át, azonban Liszy dr. kir. ügyész a hivatalosan tudomására jutott fogyatékos adatok alapján a vizsgálat elrendelésére elégedő indokot nem talált, hanem az előnyomozat megejtésével Lukács Endre gyulai főszolgabíró bizta meg, egyúttal utasította Tóth Ferenc alügyészt, hogy a helyszínén a vizsgálat elrendeléséhez szükséges adatokat szerezzze be.

Az alügyész számos kihallgatást eszközölt, és kétségtelenül megállapította, hogy eltekintve a Dregán rendőr által elkövetett erőszakoskodástól, mely a szenvedélyek kitörésére okul szolgált, a mozgalom szociálista izgatás következménye. Kerecsi Mitru Budapesten járt, hol a szociálista párt vezetőségétől azt az utasítást nyerte, hogy ne tőrjenek semmiféle jogtalanságot, hanem követeljék a vármegyei hatóságtól a községi előljáróság elbocsátását.

A nép különösen Szerb Miklós községi jegyző ellen van felbőszülve. Számos visszaéléssel vádolják, de leginkább azt veszik tőle zokon, hogy a csendőr és rendőr az ő utasítására állta útját a földmunkás-egylet alakításának. A néptömeg Szerb eltávolítását követeli, ki hajlandó is állásától megválni, ha nyugdíjaztatását a megyei nyugdíjválasztmány elrendeli.

Az ügyész által beszerzett adatok alapján a kir. ügyészség a vizsgálat elrendelését indítványozta, minek folytán dr. Nyisztor vizsgálóbíró Kétegyházára utazott, hogy a mozgalomban résztvevőket kihallgassa s egyúttal a felbujtókat is kinyomozza.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Péntek: Páros bugyelláris, népszínmű. Blaha Lujza vendégfelléptével. (Páros bérlet.)
Szombat: Szókimondó asszonyosság, színmű. Gaál Gyula vendégfelléptével. (Páratlan bérlet.)
Vasárnap: Délután: Bob herceg, operetta. Este: Tolonc, népszínmű. Gaál Gyula vendégfelléptével. (Páros bérlet.)
Hétfő: Tosca, színmű. Gaál Gyula vendégfelléptével. (Páratlan bérlet.)
Kedd: Arthur kalandjai, vígjáték. Gaál Gyula vendégfelléptével. (Páros bérlet.)
Szerda: Pálinka, dráma. Gaál Gyula vendégfelléptével. (Páratlan bérlet.)
Csütörtök: Katalin, operetta. (Páros bérlet.)

* Blaha Lujza második fellépte. A glogováci Nancserl volt ma Blaha Lujza, aki az ő svábos magyarságával, végtelenül kedves sváb nótáival gyönyörködtette a zsufolásig megtelt színházat. Taps és kihívás sűrűn váltakozott, a melyből a személyzetnek is kijutott. *Polgár és Sarkadi*, a két sváb nagyon jóízű alakítás volt; Szilassy Juliska, Békéssy és Somlay szintén de-rekasan állták meg helyüket.

* Gaál Gyula a budapesti Nemzeti színház művésze, ki szombaton kezdte meg vendégszerelését, holnap érkezik Aradra. Első fellépte a *Szókimondó asszonyosság*-ban lesz, melyben a művész Napoleon-t játszza, Hübscher Katalint, vagyis a Szókimondó asszonyoságot Sz. Karácsonyi Mariska játszza, míg a darab többi szereplői: Gazdy Aranka, F. Csígházi Etel, J. Pajor Ágnes, Gödz Aranka, Szilassy Juliska, a

férfiak közül Békéssy, Könyves, Somlay és Marh.zy.

* Blaha Lujza utolsó fellépte. A nemzet csalognya, holnap a *Páros bugyelláris*-ban fejezi be aradi vendégszerelését, amikor Csepreghi Ferenc népszínművének legkedvesebb alakját, Zsófi asszonyt játsza. A népszínmű szerepei a társulat legjobb erői között vannak kiosztva. Csillag Pál, őrmestert Békéssy Gyula játszza, Peták, vén káplárt Békés Gyula, kinek ez a szerep kabinetalakítása.

* A csehek ellen. A prágai cseh operatársulat tudvalevőleg művészeti körutra indult Magyarországon s a nagyobb vidéki városok színházába bebocsátást kért. Kassán egy szavazattöbbséggel elutasították a cseh társulatot, Aradon azonban Barabás Béla dr. országgyűlési képviselő heves ellenzése dacára szíves fogadtatásra talált. A szegedi színügyi bizottság ily előzmények után ma délután tartott ülésén foglalkozott a csehek vendégszolgálati ügyével. A bizottság egyhangulag amellett döntött, hogy a cseh operatársulat nem ad játszási engedélyt.

Az ex-lex preludiuma.

(A képviselőház üléséből.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 30.

A képviselőház mai ülésének befejező része olyan temetés hangulatu volt. Utolsó ülését tartotta a t. Ház az ex-lex előtt, lévén holnap május elseje, amikor a törvényen kívüli állapot kezdődik. Kossuth Ferenc, Széll Kálmán, Rátkay László és Apponyi Albert gróf voltak a funérátorok. Izgatottság és padverés nélkül esett át a képviselőház az ex-lex invokációján, a kedélyek aránylag nyugodtak voltak, a honatyák nem az ülésben, hanem többnyire a folyosókon csoportokba verődve beszélgettek a jövő eseményeiről.

Bent a teremben az ellenzék vezére szemére vetette a kormánynak, hogy az országot katonai javaslataival ebbe a helyzetbe sodorta, a kormányelnök pedig ugyanezt visszamondta az ellenzéknek s miután így mindenki megnyugtatta a maga lelkiismeretét, hát most már jöhet az ex-lex. Rátkay László kijelentette, hogy a kormányt holnaptól kezdve nem tekinti felelős minisztériumnak, indítványozta, hogy a képviselőház az ex-lex alatt függessze föl üléseit, Apponyit pedig felszólította, hogy lépjen ki a pártklubból, fejezze ki evvel azt, hogy mint elnök a pártok fölött áll. Rátkay aposztrofálására Apponyi gróf a nemzet méltóságát ex-lex előtt az elnöki székéből igyekezett megvédeni s evvel elkészült az ex-lex útja.

A képviselőház ülésének e részéről az alábbi távirati tudósítást vettük:

A képviselőházi tárgyalások napirendjének megállapításánál Eötvös Károly után a függetlenségi-párt vezére: Kossuth Ferenc jelentkezett szólásra, ismertette pártja határozatát s követelte a kormánytól a katonai javaslatok visszavonását.

Avval kezdte a beszédét, hogy ő senki hazafiságában nem kételkedik, nem vonja kétségbe a kormány és pártja hazafiságát, de annál jobban csodálkozik azon, hogy ex-lexbe sodorták az országot. Megállítanak a parlamentben minden munkát, megakasztják az ország fejlődését azért, hogy több pénzt és katonát csikarjanak ki a nemzetől. Kérdezi: nem látják-e a nép mérhetetlen nyomorát, el vannak-e tőlkálva arra, hogy kiveszik a nép szájából a kenyeret? Am kivehetik, de csak szuronyok között nyulhatnak érte. Az ellenzék kész minden szükséges javaslatot tárgyalni, de nem látja be, hogy a katonai létszám emelésére ekkora

áldozatok mellett is szükség volna. Ő mindent elkövetett, hogy ez a fatális nap be ne következék, de fölemelt fővel mondhatja is, hogy a felelősség őt és pártját nem terheli.

Széll Kálmán miniszterelnök azonnal válaszol Kossuth szavaira. Tudja, hogy nehéz feladat előtt áll, de nyugodtan viseli a felelősséget, nem érzi magát bűnösnek. Kár volna az országnak, ha meghátrálna, nem is teszi ezt, őrhelyéről nem fog megszökni. Szigorúan fog érködni, hogy az államháztartás a mai keretben vezettségéig továbbra is.

Rátkay László azt indítványozza, hogy a Ház az ex-lex alatt függessze föl üléseit, majd kéri Apponyit, hogy a válság elintézéséig ne érintkezék a pártklubbal, adjon kifejezést evvel is a pártok felett való állásának. Kifejti bevétele további folyamán, hogy az adott helyzetben a kormánynak le kellett volna mondani. Nézete szerint holnaptól kezdve nincs felelős kormányunk.

— Ha Széll ur és társai — folytatta Rátkay beszédét — megmaradnak helyükön, itt lehetnek ugyan, de mi nem tekintjük kormányunknak...

Kubik Béla csak olyanoknak, akik *szükségek*. (Zaj a jobboldalon. Felkiáltások: rendre!)

Apponyi elnök: Kubik képviselő urat ezen kifejezéseért rendreutasítom.

Rátkay László: Az alkotmányosság mezében császári korbács van, evvel akarnak végigválni a nemzetet s azt hiszik, hogy mi is megcsókoljuk, mint ők. (Eljenzés a szélsőbaloldalon. Zaj jobbfelől.)

Apponyi Albert gróf: Rátkay Lászlót inparlamentáris kifejezéseért rendreutasítja s egyben válaszol azon felhívására, hogy lépjen ki a szabadelvű pártból. Kijelentette, hogy elnöki állásában soha irányítást el nem fogadott, ha valaki kételkedik pártatlanságában, tegyen bizalmatlansági indítványt s ő azonnal lemond az elnökségről. A magyar nemzet méltóságát megsérteni soha nem engedi.

Szentiványi Arpád és Lengyel Zoltán felszólalásával után az ülés késő délután véget ért.

A Carte de Aur a Kurián.

(Az elkobzott könyv sajtópérré.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 30

A *Carte de Aur* című könyv, a melynek több példányát, a mint ismeretes, Aradon és Aradmegyében is elkobozták, ma a Kuria ítélkezése alá került. Az ügynök rövid története ez:

Nagyszébenben tavaly Pacatian V. Tivadar tollából *Carte de Aur* (Aranykönyv) címen oláh nyelven egy könyv jelent meg, mely a történetírás cégére alatt gyűlöletet hirdet a magyarok ellen. Pacatian ugyanis összegyűjtötte mindazokat a proklamációkat, programokat és memorandumokat, amelyek román részről a román követelések érdekében 1848-tól 1861-ig megjelentek, de nem maradt meg az egyszerű okiratgyűjtésnél, hanem magyarázatot, bevezetést írt hozzá hazafiatlan, magyarelles, izgató szelvényben. A kir. ügyészség a könyvet elkobozta, a szerzője ellen pedig sajtópört indított, amelyet múlt év november elején tárgyalt nagy érdeklődés mellett a kolozsvári esküdtbíróóság.

A bizonyító eljárás során a vádlott mindenre azt felelte, hogy az nem az ő véleménye, máshonnan vette. Érdekes volt, a mikor a bíróság elnöke azt mondta a vádlottnak, hogy mutasson könyvében oly lapot, melyen jót írt a magyarokról. Erre a vádlott hosszas keresgélés után tolmácsal lefordított könyvéből ne-

hány sort, de ezekben is vajmi kevés elismerés volt a magyarokról.

Azt is megkérdezte tőle az elnök, minő alapon állítja, hogy *Libényi*, aki 1853-ban Ferenc József király ellen merényletet követett el, Kossuth-párti volt.

— Valameilyik lapban olvastam, — felelte Pacatian.

Ilyen volt az ő történelmi bizonyítása.

Az egyik pontnál, amelyben a vádlott arról szól, hogy az 1848 ik évi törvényekben semmi sincs az egyenlőség, testvériség és szabadság eszméiből, az elnök csodálkozott, hogy a vádlott, mint intelligens ember, ilyet állíthat.

— A mit ott írtam — mondá az vádlott — csak frázis. Ki tudja, honnét vettem.

A bizonyítási eljárás befejeztével a ügyész a vádlott szigorú megbüntetését kérte.

A védelem azt hangsúlyozta, hogy nemzetiségi kérdéseket erőszakkal elintézni nem lehet.

Az esküdtek mind a három főkérdésre igen-nel feleltek, mire az esküdtségi bíróság *Pacatian* Viktor Tódort sajtó útján elkövetett véttség miatt *nyolc havi államfogházra* és 400 korona pénzbírságra ítélte.

A vádlott semmisségi panaszait ma délelőtt tárgyalta a kir. Kuria I. büntető tanácsa *Kelemen* Mór elnöke alatt, *Tarnai* János bíró előadásában. *Tassy* Pál koronaügyész helyettes hazafias hangú szép beszédben pálcát tört az ily gyűlöletet hirdető tanok terjesztői fölött s kérte a Kuria, *semmissítse meg* az esküdtségi bíróság ítéletét, állapítsa meg a bűnhalmazatot, és sújtsa a vádlottat a *legszigorubb büntetéssel*, a melyet a törvény öt évi államfogházban állapít meg.

Bredicsean Kornél dr. lugosi ügyvéd, a vádlottak védője, beszédében utalt arra, hogy az inkriminált könyv állításai részben történelmi tények, részint más történelmi művekben is benne foglaltatnak, sőt ő Felsője maga több, az abszolutizmus után kiadott leírataiban is beismeri, hogy a nemzetiségek az állami jogok tekintében rövidséget szenvedtek. Kéri az ítélet megsemmisítésével a vádlott fölmentését.

Déli szünet után a viszonzások következtek, mire a bíróság tanácskozássra vonult vissza.

A bíróság rövid tanácskozás után az ítélethezatalt *elnapolta*.

Mangra ügye a zsinaton.

(Viharos ülés.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 30.

Viharos izgalommal teli ülése volt ma az aradi román zsinatnak. Ujabb, heves összeütközése volt ez a *Hamsea*- és *Mangra*-pártnak, a melyben az ellentétek a vég-sőkig kiélesedtek, és a melynek során Mangra Vazul és pártja maradt felül, s a zsinat többsége Mangrának *zárt ülésben* bizalmat szavazott.

(Támadás Hamsea ellen.)

Már a délelőtti ülés megnyitója támadás volt *Hamsea* Ágoston arkimandrita ellen.

Russu Sirianu János interpellálta a püspököt, mint a zsinat elnökét az iránt, miszerint van-e tudomása róla, hogy *Hamsea* Ágoston, a kinek, mint zárdafőnöknek a zárdában volna a helye, állandóan a városban tartózkodik, jár-kezel és szerzeteshez nem illő viselkedést tanusít.

Az interpellációra *Papp* I. János püspök délután válaszolt. A zárdafőnök fölött a fensőbbiséget — ugymond — a püspök gyakorol-

hatja csak; miután ő eddig püspökké felszentelve és beiktatva nincsen, nem volt jogában a zárdafőnököt ténykedéséért ellenőrizni és felelősségre vonni. A zsinat tudomásul vette a választ.

(Mangra és a bihari esperesek.)

Ezután *Papp* I. János püspök válaszolt *Halik* Aurelnak interpellációjára, amelyet az a bihari esperesek és Mangra ismeretes ügyében intézett hozzá. A püspök kétségbe vonta *Halik* jogát, hogy e tárgyban interpelláljon, miután az esperesek, akik ez ügyben érdekelve vannak, legnagyobb részt tagjai a zsinatnak s ha sérelmeik vannak, maguk előadhathják azt. Különben az ügy be lett fejezve és az esperesek belenyugodtak az elintézésbe, *Halik*nek tehát *nincs joga* ahhoz, hogy azok védője legyen.

Mangra Vazul is felszólalt ez ügyben és azt bizonyítja, hogy ő az espereseknek, mint zsinati tagoknak immunitását nem sértette meg. Az esperesek, ha zsinati tagok is, egyházi törvényeiknek föltétlenül alá vannak vetve s ennélfogva nekik nem lett volna szabad kétségbe vonni az egyházmegyének azon jogát, hogy rendkívüli zsinatot hívhat össze. Ugyanolyan természetű ez az eset, mint *Nessi* Pál országgyűlési képviselő, akit mint képviselőt véd a parlamenti immunitás, mindazonáltal, miután a katonasághoz tartozott s annak szabályait megsértette, megfosztatott rangjától. Egyébként kijelenti, hogy ő nem büntetni kívánta az espereseket, hanem azért vonta őket felelősségre, hogy téves felfogásukat beismerjék. Ezt ott meg is tették.

A zsinat mindakét választ tudomásul vette.

(Vihar egy lemondás körül.)

Itt következett a zsinat legizgalmasabb része. *Duma* Flórián dr. nagyváradai ügyvéd beadta zsinati tagságáról való lemondását, és ezt *Papp* I. Jánoshoz, a zsinat elnökéhez intézett hosszabb levélben indokolta.

A levélben fölhozza *Duma*, hogy *Goldis* Józsefnek püspökké történt megválasztása alkalmával, a bihari képviselők fölhozolítására, *Mangra* Vazul *becsületszavára* kijelentette, hogy a nagyváradai vikáriusságra nem pályázik, s ha megválasztanák, azt nem fogadja el. *Mangra* — írja *Duma* — nemcsak, hogy megszegte ezen szavát, hanem mint vikárius megkezdte a harcot azon biharmegyei zsinati tagok ellen, a kik nem szavaztak rá.

Majd fölhozta *Duma*, hogy a legutóbbi zsinati választásoknál *Mangra* hallatlanul korteskedett, s annak intézésére *végrehajtó bizottságot* szervezett, melynek az ő szentszéki hivatalnokai voltak tagjai. A korteskedésben a vezető szerepet *Mangra* vitte, és segítettek neki, testvére: *Mangra* Romulusz girisi lelkész, rokona *Mangra* Demeter joghallgató.

Végül a levél rátér *Mangrának* *Máglás* Manó ellen indított sajtópörére, a melyben a bíróságok *Máglás* ellen megszüntették az eljárást s ezzel *Mangrát*, mint papot és mint magánembert megbélyegezték, miután *Mangra* maga mondja vádiratában, hogy *Máglás* oly súlyos vádakhoz hoz föl ellene, a melyek, ha bebizonyítást nyernének, őt a közmegegyezésnek tennék ki. Levelét így fejezi be *Duma*:

— *Ily zsinatban, a melynek Mangra Vazul is tagja, én nem óhajtok résztvenni.*

A levél, a mely a temesvári *Controlá*-ban is megjelent, nagy izgalmat keltett a zsinaton, s ezt a lemondás ügyével együtt tárgyalták.

(Zárt ülés.)

Husz zsinati tag *sári ülést* kért, a mit az elnök el is rendelt.

A zárt ülésnek, a melyeste fél tíz óráig tartott, csupán egyes részei jutottak nyilvánosságra.

Mangra Vazul vikárius hosszabb beszédet tartott, a melyben az egész temesvári pör anyagára kiterjeszkedve, bizonyította ártatlanságát s az ellene intézett támadások jogtalan voltát.

Pártja élénk helyeslésekkel kísérte beszédét, miközben többen kifakadtak *Putics* Traján dr. temesvári esperes ellen, a kit azzal vádoltak, hogy gyanús helyeken tanukat fogdosott *Mangra* ellen.

Putics Traján tiltakozott ezen feltételek ellen és kijelentette, hogy a *Controla* című lapal egyáltalán nincs összeköttetésben.

A zsinat végül elhatározta, hogy *Duma* Flórián dr. lemondását *tudomásul veszi*, de egyben *elítéli* a hangot, a melylyel a zsinathoz szól, *Mangra* iránt pedig *bizalmat és elismerést szavaz*. E határozathoz — hír szerint — *Gáll* József főrendiházi tag is *hozdjárult*.

Ez volt legkiemelkedőbb eseménye az aradi román egyházmegye ez idei zsinatának, a melyet különben holnap valószínűleg már befejeznek.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A Vörös Kereszt közgyűlése. A magyar szent korona országainak Vörös Kereszt-egyesülete, melynek aradi választmánya gróf *Bréda* Viktor és *Institoris* Kálmán elnöke alatt áll, május 2-án, *szombaton* délután 2 órakor tartja meg évi közgyűlését a városháza tanácstermében. A közgyűlés sorrendje a következő: 1. Jegyzőkönyv-hitelesítő kiküldése. 2. Titkár jelentése. 3. Számvizsgálók jelentése. 4. A választmányból kilépő egy-harmadrész újraválasztása. 5. Tisztújítás. 6. Indítványok.

Az aradi péksegédek sztrájkja.

(A sütőmunkások általános bérmozgalma.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 30.

Az aradi sütősegédek munkaviszonyaik rendezése és javadalmazásuk javítása érdekében sztrájk-mozgalmat kezdenek. Három városban: Budapesten, Szegeden és Nagyváradon már folyik a bérmozgalom s ezekkel egyidejűleg az aradi pékek is sorompóba állanak a helyzetük javítására.

Az aradi pékek komolyan és higgadtsággal vezeték ügyüket, erre vall az az eljárásuk is, hogy *Sarlot* Domokos főkapitánynál, mint az elsőfoku iparhatóság fejénél a *békéltető tárgyalások* megkezdését kérték. A főkapitány el is rendelte a tárgyalások foganatosítását, s a békéltető-bizottság tagjainak megválasztását *szombatra* tűzte ki.

Sarlot Domokos főkapitánynak erre vonatkozó határozata egyébként így hangzik:

Az aradi sütősegédek azon kérelemmel fordultak hozzám, hogy munkaviszonyaik rendezése érdekében a békéltető bizottság megalakítása és a békéltető tárgyalások foganatosítása iránt intézkedjem.

Ezen kérelem következtében az 1884. évi XVII. t. c. 163. szakasza értelmében a békéltető bizottság megalakítását és annak megtörténte után a tárgyalások foganatosítását rendelem el.

A békéltető bizottság az önálló iparosok és a sütősegédek által külön-külön választott 6 iparostól és 6 segédéből áll. A bizottság elnöke leendő *Green* Nándor tb. főkapitány, jegyzője pedig *Kiss* Ferenc, az aradi ipartestület titkára.

A békéltető bizottság *önálló iparos* tagjainak választására határidőül *május hó 2-ik* napjának délelőtti 10 óráját, a *segédekből* álló tagjainak választására ugyanazon nap délután 4 óráját tűzöm ki és a választás színhelyéül a városháza földszinti kistermét jelölöm meg és arra az Aradon önálló sütői ipart gyakorló iparosokat és az Aradon tartózkodó sütő-iparos segédeket meghívom.

A békéltető bizottság tagjait az Aradon önálló sütő-ipar gyakorlására iparigazolvánnyal bíró sütőiparosok és az Aradon az aradi ipar-testületnél segédül bejelentett sütőiparosok segédek választhatják és a bizottság tagjaivá is csak ilyenek választhatók. Ezen körülmény az ipar-testületen a választást megelőzőleg kikérendő iparigazolvány által igazolandó.

A szavazás mindegyik fél által személyesen gyakorlandó, megbízott által a szavazás nem eszközölhető, sem pedig a megválasztott bizottsági tag helyett nem állíthat. A szavazás tartama alatt nem szakba vágó iparosok és iparos segédek meg nem jelenhetnek. A szavazók semmiféle felvonulást nem rendezhetnek.

Az ország többi városaiban folyó pék-sztrájk-ról a következőket írják:

Budapest: Az a mozgalom, amelyet a fővárosi sütőmunkások már régóta folytatnak mestereik ellen, az elmúlt éjjel fordulópontot jutott. A péksegédek harmincas végrehajtó bizottsága ugyanis az éjszaka tanácskozást tartott s kimondotta, hogy immár csak egy módja van annak, hogy a segédek jogos kívánságait elérjék: az általános nagy sztrájk. A segédek pénteken küldöttségben járulnak Láng Lajos kereskedelmi miniszterhez s megkérik őt, hajtsa végre azt az ígérését, amelyet a multkoriban tett. Ha a miniszter gyors intézkedést nem ígér, hétfőn már nem állanak munkába.

Nagyváradról jelentik: A nagyváradai péksegédek, akik egy héttel ezelőtt az összes pékműhelyekben beszüntették a munkát, most a pékmesterekkel megegyeztek és tegnap az összes műhelyekben hozzáfogtak a dologhoz.

Szeged: A szegedi kőfaragókkal egyidejűleg a pékek is sztrájkmozgalmat kezdtek. Egyelőre határidőt tűztek kívánságaik megfontolására és teljesítésére, de a munkát az egyezkedés alatt folytatják.

TANÜGY.

Az iskolaszék ülése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, április 30.

A város iskolaszéke Institoris Kálmán polgármester elnöklése alatt rövid ülést tartott, melyen nagybárára adminisztrációs ügyeket intéztek el.

A tárgysorozat kiemelkedőbb pontjai voltak: Sófalvi György igazgató-tanító, akit az aradi tanító-testület küldött ki az iskolaszék tagjánul, letette az iskolaszéki tagokra előírt esküt. Két szülőnek iskolába járó gyermekeik után előírt tandíjat elengedték.

Hosszas tanácskozás folyt a ségai iskola volt tanítójának viselt dolgai fölött. Román János tanító ugyanis, mint lapunkban annak idején megirtuk, bucsút véve a kapufélfától, elhagyta az iskolát s az iskolafelügyelőhöz írt levele szerint állítólag Romániába szökött. Magával vitt azonban 132 korona 48 fillért a tandíj-pénzekből és a szertári díjakból, nem valószínűtlen az sem, hogy ez az összeg növekedni fog, miután nincs kizárva az az eshetőség, hogy a szülőktől még több tandíjat is beszédett, ezeket azonban pénztári könyvekbe nem vezette be.

Az iskolaszék elnöke Román szökése után egyelőre Lantos kisegítő tanítót helyezte a ségai iskolához, a mai ülés pedig elhatározta, hogy a megüresedett tanítói állásra kiírja a pályázatott.

Két szabadságolási iránti kérvényt intézett el azután az iskolaszék: Riegerné Janszky Piroskának három havi, Kornis Ilona urnőnek pedig egy havi szabadságidőt engedélyezett.

Csak Cirjék kérelmére azt is megengedte az iskolaszék, hogy az új minorita-templom felszerelése javára az iskolában a tanulók között gyűjtést indítanak.

Az ülésen Institoris Kálmán elnöklése alatt jelen voltak: Avarfy Ferenc, Ábrai Lajos, Almási Pál, Bokor Alajos, Bing Vilmos, Magyar Ferenc, Millig József, dr. Marschall Lajos, Marinkovics Péter, Remetey Károly, Sófalvi György, Szilágyi György és Tedeschi Viktor.

Tüntetés a Gotterhalte-val.

(Egyetemi Ifjak és lovasrendőrök harca.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 30.

A fővárosban ma ismét tüntetéseket rendeztek az egyetemi hallgatók. A müegyetem udvarán gyülekeztek, onnan azonban kiszorították őket s erre a tudományegyetemet keresték fel. Innen is békésen vonultak el, a Kossuth Lajos-utcában azonban megtörtént a rendőrséggel az elkerülhetetlen összeütközés, miután az ifjak itt tüntetésszerűen a Gotterhalte-t kezdték énekelni.

A tüntetés lefolyásáról tudósítók a következőket táviratozza:

A müegyetem udvarán ma ismét összegyűltek az egyetemi hallgatók, mintegy kétháromszázan, s a rektori tilalom dacára ott gyűlést akartak tartani. A gyülekezés hírére kivonult a rendőrség, miután a főkapitányságnak nem jelentették be a gyűlés megtartását. Az ifjak látva a rendőröket, abugolni kezdtek, mire a rendőrség az udvart kiürítette, a vaskapukat pedig bezárták.

Az ifjuság erre a központi egyetem épületebe ment, Kéthy rektor felszólítására azonban elhagyták az aulát s a Kossuth Lajos-utcáni vonultak fel a Kerepesi-ut felé. A Nemzet Kaszinó előtt tüntetésbe fogtak s gunyosan a Gotterhalte-t kezdték énekelni. Splényi rendőrtanácsos erre lovasrendőreivel szétverte a tüntetőket, akik közül hetet le is tartóztatott. A letartóztatottakat a hetedik kerületi kapitányságra vitték, honnan igazolás után szabadon bocsátották őket.

A tudományegyetem rektora által közzétett hirdetés, a melyről már ma megemlékezünk, így szól:

„Tudomásomra jutott, hogy az egyetemi polgárság egy része az egyetemi élet szabadságának félremagyarázásával ismét politikai jellegű nyilvános tüntetéseket szándékozik résztvenni. Indítatva érzem magamat annak a hangsúlyozására, hogy szabályaink értelmében az Alma Mater polgárai semmi néven nevezendő nyilvános tüntetésben, politikai jellegű demonstrációban részt nem vehetnek, sem az egyetem falain belül, sem pedig azon kívül. E tilalom ellen vétők a legszigorúbb megtorlásra tarthatnak számot. Budapest, 1908. április 26. dr. Kéthy Károly s. k. rektor, udvari tanácsos.“

SPORT.

+ A lövész-egyesület közgyűlése. Az aradi polgári lövész-egyesület május hó 10-én, délután 4 órakor, a lövöldő helyiségében rendkívüli közgyűlést tart, melyre az egyesület tagjait ez uton hívja meg Mülek Lajos dr. főlövész-mester. A gyűlés tárgya: határozathozatal a játszóternek átengedése tárgyában.

+ Egy aradi sport-kiállító. Öry Aladár több ízben kapott már fényes kitüntetést vadászati troféa-gyűjteményeiért. A Budapesten most tartott vadászati kiállítás zsűrije ismét elsőrangú kitüntetést szavazott meg Öry Aladárnak: harminc özágancsból álló pompás kollekcióját a legnagyobb díjjal, aranyéremmel tüntette ki. A többi kiállító ezüst- és bronzérmeket kapott.

A májusi ájtatosságok.

(A sorrend.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, április 30.

Május elsejével megkezdődnek a Mária-kultuszt szolgáló, poétikusan szép májusi ájtatosságok. Az aradi róm. katolikus hívek az idén a Kölcsey-utcai barak templomot keresik fel, hogy az ájtatosságokon résztvegyenek. A faépítményű templomban, mely a mult év június óta áll, az idén lesznek az első ájtatosságok, s azokat a jövőre már az új templomban tartják.

Az első ájtatosság holnap, pénteken lesz, s mint a többiek délután 6 órakor kezdődik. A karéneket vezetik Ferch Odön és Zoltay Mátyás tanárok. A magánzólamok és karénekek kíséretét Bokor Alajos, Ferch Odön, Laczkó Rezső, Varasitz István és Zoltay Mátyás vállalták el.

A megnyitó szónoklatot Monay Ferenc tartja. Ezenkívül minden csütörtökön lesz szónoklat, melyet 7-én Szikra Lénárd, 14-én Fehér Alfréd, 21-én Monay Ferenc, 28-án Szikra Lénárd tart, míg befejezőül 31-én Fehér Alfréd prédikál.

Az ájtatosságoknak, melyek vezetője Fehér Alfréd hittanár, következő a beosztásuk:

1. Péntek. Zilahy Gyuláné urnő, magánének. Boros Dóra, Korbuly Gizella, Leitner Berta urhölgyek (hároms ének.)
2. Szombat. Ozv. Lux Ubaldné urnő (magánének.) Weichart Auróra urhölgy (magánének.)
3. Vasárnap. Gogg Christa urhölgy (magánének.) Brunhuber Mariska urhölgy (magánének.)
4. Hétfő. Kovács Abel, Havancsák András, Csiky Gyula, Formittag Vendel, Weber János, Zima Arthur, Imbronovics Menyhárt, Harmat Ferenc, (karének.), Korbuly Gizella urhölgy (magánének.)
5. Kedd. Hanekker Regina és Weichart Auróra urhölgyek, (kettős ének.)
6. Szerda. Klug Ilona urhölgy (magánének.)
7. Csütörtök. Brunhuber Mariska urhölgy (magánének.) Korbuly Gizella és Weichart Auróra urhölgyek (kettős ének.)
8. Péntek. Fischer Eila urhölgy (magánének.) Farkas Vilma és Korbuly Gizella urhölgyek (kettős ének.)
9. Szombat. Leitner Berta urhölgy (magánének.) Dr. Radány Dezsőné urnő (magánének.)
10. Vasárnap. Boros Dóra és Korbuly Gizella urhölgyek (kettős ének.) Limbeck Győző (magánének.)
11. Hétfő. Havancsák András (magánének.) Fürnsinn Irén urhölgy (magánének.)
12. Kedd. Korbuly Gizella urhölgy (magánének.) Ráska Miksa (magánének.)
13. Szerda. Várnai Lajosné urnő (magánének.)
14. Csütörtök. Weichart Auróra urhölgy (magánének.) Brunhuber Mariska, Farkas Vilma, Korbuly Gizella és Korbuly Ilonka urhölgyek (négyes ének.)
15. Péntek. Ozv. Lux Ubaldné urnő (magánének.) Steinitzer Jenny urhölgy (magánének.)
16. Szombat. Herzeg Róza urhölgy (magánének.) Boros Dóra és Korbuly Gizella urhölgyek (kettős ének.)
17. Vasárnap. Farkas Vilma és Terényi Iza urhölgyek (kettős ének.)
18. Hétfő. Gogg Christa urhölgy és Havancsák András ur kettős ének, vonós kísérettel: Budits Mátyás, Dani János, Geisz Sándor és Zoltay Mátyás.
19. Kedd. Hanekker Regina urnő (magánének.) Várnai Lajosné, özv. Lux Ubaldné, Wachsman Cecília urnők (hároms ének.)
20. Szerda. Fürnsinn Irén urhölgy (magánének.) Pohl Odön (magánének.)
21. Csütörtök. Steinitzer Jenny urhölgy (magánének.) Weichart Auróra és Korbuly Gizella urhölgyek (kettős ének.)
22. Péntek. Klug Ilona urhölgy (magánének.) Buja Sándor (magánének.)

23. *Szombat.* Brunhuber Mariska urhölgy (magánének.) Várnai Lajosné urnő (magánének.)

24. *Vasárnap.* Fischer Ella urhölgy (magánének.) Gogg Christa urhölgy, (magánének.)

25. *Hétfő.* Tanítóképzési ifjúság karának) Hanekker Regina urnő (magánének.)

26. *Kedd.* Steinitzer Jenny urhölgy (magánének.) Brunhuber Mariska, Farkas Vilma, Korbuly Gizella és Korbuly Ilonka urhölgyek (négyes ének.)

27. *Szerda.* Korbuly Gizella urhölgy (magánének.) Limbeck Győző (magánének.)

28. *Csütörtök.* Özv. Lux Ubaldné és Várnai Lajosné urnők (kettős ének.) Ráskai Miksa (magánének.)

29. *Péntek.* Pohl Odön (magánének.) Leitner Berta urhölgy (magánének.)

30. *Szombat.* Buja Sándor (magánének.) Dr. Radány Dezsőné urnő (magánének.)

31. *Vasárnap.* Steinitzer Jenny urhölgy (magánének.) Weichart Auróra urhölgy (magánének.)

A „*Tantum Ergo*” és „*Regina coeli*” egyházi dalokat éneklik: Brunhuber Mariska, Korbuly Gizella, Korbuly Ilonka, Leitner Berta urhölgyek és Ráskai Miksa, Varasitz István.

Völfling Lipót öccse.

(Egy áthelyezés regényes háttérére.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 30.

A vérnek teóriájáról új regényt lehet írni. Wölfling Lipótnak, a szerelmeo ex-főhercegnek vére megnyilatkozott flvérében is, aki szintén a polgári régiókban, fenséges rangján szédtőn alul kereste a boldogságot. Hogy ez a „ballépés” ne juttassa őt oly messzire, mint rangja-vesztett bátyját, az udvar most jóelőre akar elene tenni. Az udvar ezen legujabb intimitásáról a következőket táviratozzák Bécsből:

A katonai *Rendelési Közlöny* mai száma közli, hogy József Ferdinánd főherceg, (Wölfling Lipót fivére), a ki Salzburgban a 4. sz. tiroli császárvadászrezdnél, mint őrnagy szolgált, alezredessé lépett elő és saját kérelmére a *Laibachban* állomásozó 26. gyalogszredhez helyeztetett át.

A bécsi *Zeit* ehhez az áthelyezéshez a következő kommentárt fűzi:

Az áthelyezés, amint biztos forrásból értesülünk, nem a főherceg kérelmére, hanem a felség egyenes parancsára, Lajos Viktor főherceg informálása folytán történt.

Általánosan tudva volt, csak az udvar előtt volt eddig ismeretlen, hogy a fiatal főherceg feltűnően kerül az arisztokrata családok; arisztokrata és nemesi származásu tisztársalt teljesen negligálta; ha pikniket rendezett, arra csak polgári családokból való tiszteket hívott meg.

Ez maga is bűn volt a felsőbb körök szemében. De e mellett a főherceg feltűnően sokat járt egy salzburgi magasállásu tisztviselő családjához, s a tisztviselő leányával sokat foglalkozott. Attól tartottak, hogy a főhercegnek ez a szórakozása utóbb a bátyjához hasonló mesallance-szal fog végződni.

Ezért a főherceget hosszabb egyiptomi tanulmányuttra küldték, de mikor visszatért, folytatta régi szokásait, a demokrata érzések nyilvánítását s ismét sokat járt a már említett urileányhoz.

Ez volt az oka, hogy József Ferdinánd főherceget „saját kérelmére” áthelyezték, részben hogy elvonják a leánytól, a kibe talán már szerelmes is volt, azután meg, hogy büntetésben részesítsék.

Vajjon a Wölfling Lipót vére nyugodtan hagyja eztán a főherceget?

HIREK.

Május.

A tavasz, mikor még csak sejteti a nyiladozó életet, már a szerelemről beszél. Azok számára szól csupán, kik a sejtelmek mesevilágát meg tudják érteni, kiknek finom az ösztönük, vagy erős a filozófiájuk. A szerelem csak úgy fuvalomképen jár végig a világon, de a finom érzékek sejtik, a filozófusok tudják, hogy ebből az ígéből nagy nagy beváltás lesz, amikor majd eljön a hatalmas, szókimondó Május.

Az illat-beszéd nélküli, szűz hóvirág után, a szendén szóló ibolya elmúltával, a gyöngyvirág, a kábitóan édes tölti be a világot, s az orgona lugasok rejtekén az erős, nagy szerelem bolondítja meg az embereket. A sejtések ideje elmúlt, a csókok igazi megismerése következett el a te erőd által hatalmas Május.

Ha áprilisban bolondulnak az emberek, most már megbolondultak egészen, de ez a bolondság a legszebb állapota a földi létnek. Szép, mert erős, önmagában bizó s hívő magában és az örök életben. Az élet teljesége ez, több a deledő nyárnál, mert nem tudja, hogy ősz is van és lehulló levelek.

Ez a bolond elbizakodottság benne van az emberben, s benne a mindenenek hatalmaskodó májusi zöldben, mely erős színnel színe az egész világnak. Ez az erő lázongva ujjong, ha megadatott neki a boldogság, emi a májusi fáknak: ha összeborulhat a maga párjával. Jaj annak, aki érzi ezt a nagy Májust és párja nélkül él. Páros emberre boldogság a gyöngyvirág-kábulat, az orgonák lugasa csak csókok számára való. (—)

— **Menetrend-könyvecske.** Az *Aradi Közlöny* mai számához mellékelve előfizetőink csinosan és izlésesen kiállított *menetrend-könyvecske*t kapnak, mely az Aradot érintő összes vonatok közlekedését tartalmazza s célszerű, könnyen áttekinthető beosztásánál fogva előnyösen használható.

— **A millennium évfordulója.** Magyarország ezeréves fennállásának emléknapja hivatalos ünnep mostantól fogva, legalább az iskolák számára az. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Aradra* küldött rendeletében tudatja ezt, s elrendeli, hogy az iskolák *szünetet tartanak*, s ünnepeljék meg a napot. Az összes köznevelési iskolákban ennek következtében szünet lesz május 2-án, s reggel nyolc órakor iskolai ünnepel tartanak, melyen az ifjúság előtt beszédekben méltatják a nap jelentőségét.

— **Május elseje és az ujságok.** A Budapesti Hirlapszedők Körének kívánságára a Magyar Ujságkiadók Országos szövetsége legutóbb tartott választmányi ülésén elhatározta, hogy a május elsején szokásos munkás-ünnepre való tekintettel a fővárosi lapok és pedig május elsején az esti lapok, május 2-án pedig a reggeli lapok egy száma nem fog megjelenni. E határozathoz az összes budapesti lapok s az *Aradi Nyomdászegyesület* felkérésére valamennyi *aradi szerkesztőség* hozzájárult. Így az *Aradi Közlöny* legközelebbi száma *vasárnap, május hó 3-án reggel* fog megjelenni.

— **Magyar nemesség.** A hivatalos lap egyik legközelebbi száma méltán megérdemelt királyi kitüntetésről számol be. Az *aradi Neuman-család*, mely az ipar és kereskedelem terén elvévülhetlen érdemeket szerzett magának, a magyar szesz-, és malomipart pedig messze földön ismerítette tette, legközelebb magyar nemességet

kap „*végvári*” előnévvel. A Neuman-családot még két aradi névvel együtt már régebben felterjesztették kitüntetés végett, s hogy felsőbb helyen elsőnek intézték el a felterjesztés rájuk vonatkozó részét, az is annak a bizonyítéka, hogy e nagyiparos család érdemei iránt a legmagasabb helyen is tiszteletteljes elismeréssel viseltetnek.

— **A minorita-templom szobrai.** A készülő róm. kath. templom építkezése már annyira előrehaladt, hogy a külső díszítéshez fognak. Holnap három hatalmas szobrot raknak fel, melyek a homlokzat középső részét díszítik, közvetlenül a tető alatt: *Jézus, Szűz Mária és Sz. Erzsébet* harmadfél méter magasságú szobrai ezek, melyek horganyból vannak öntve. Három mélyedésbe helyezik el a szobrokat, s ha ezek helyükön lesznek, legközelebb a bejárat melletti oszlopokat bezáró óriási szobrok: a *Hit* és a *Szeretet* alakjainak felállítására kerül a sor.

— **Az aradi új kulturfőmérnök.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a m. kir. földművelésügyi miniszter folyó évi május hó 1-vel *Katona Béla* kir. főmérnököt a IX-ik (aradi), *Kenessey Béla* kir. mérnököt pedig a X-ik ker. m. kir. kulturmérnöki hivatal vezetésével bízta meg.

— **A szociálisták napja.** Holnap ünnepel az egész művelt világ munkásnépe, szünetel az országban a munka s a szociáldemokratizmus hívei összegyülekezve helyzetükről és törekvéseikről tarthatnak tárgyalásokat. Az aradi forradalmi szociáldemokrata párt május elsejét munkaszünettel és népgyűléssel ünnepli meg. A nyolc órai munkaidő és az általános titkos választó-jog hívei reggel hat órakor gyülekeznek a Salacz-utcai Nagy pipa-vendéglőben s onnan a ligetbe meunek. Délután fél 4 órakor a tüzoltó-laktanya udvarán *népgyűlés* lesz, melynek tárgya a következők: Május elseje. Mit akarnak a szociáldemokraták. A klerikalizmus.

— **A római király-találkozás.** *Rómából* táviratozzák: *Edvárd* angol király ma délelőtt *Umberto* olasz királyal a pályaudvarra hajtattott, ott egymástól rendkívül szívélyes bucsut vettek s ezután az angol király Párisba utazott.

— **Az ex-lex és a tisztviselők fizetése.** Május elsejével életbe lép az ex-lex s ezzel kapcsolatban számos bonyodalom. Az állam nem szed adót, de azért tisztviselőinek kiadja fizetését. A rendkívüli állapot idézte elő, hogy több *aradi* állami hivatalhoz leirat érkezett ma az illető szakminiszteriumoktól, hogy a negyedévi lakberek változatlanul folyósíttassanak.

— **Előléptetett ezredparancsnok.** A király *Allram* Lóthár alezredest, a m. kir. 3. szegedi honvédhuszárezred parancsnokát, kinek parancsnoksága alá tartoznak az *aradi* honvédhuszárok is, május elsejével ezredessé léptette elő.

— **Drága királyné fürdőzése.** Belgrádi távirat jelenti, hogy *Drága királyné* a nyáron *Franzensbad*-ba fog fürdőzni, hol már lakosztályát is megrendelték.

— **Adományok az új templom berendezésére.** A minoriták új templomának berendezéséhez ujabban a következők adakoztak: özv. *Hajekné* Szent Antal üvegfestményü képére, gróf *Breda* Viktorné egy ablak festményre, *Urbán* Iván és családja Keresztelő Szent János üvegfestményü képére, *Kristyóry* János Szűz Mária üvegfestményü képére, özv. *Darányi* Jánosné, *Dengl* József és *Bohus* Zsigmond báró egy-egy oszlop márványozására 800—800 koronát.

— **Előkészületek az ex-lexre.** Schol, semmiféle törvényben nincs megírva az, hogy a törvényhatóságok, a megyék, a városok és a községek mihez tartásák magukat akkor, amidőn az országgyűlés nem szavazta, vagy nem sza-

vazhatta meg a költségvetést a kormánynak. Egyetlen egy törvényes intézkedést ismerünk és ez az 1886. évi XXI. t. c. 20. paragrafusa, amely kimondja, hogy a törvényhatóságoknak jogukban áll a kormányrendeletek végrehajtását megtagadni, különösen oly esetekben, amikor az országgyűlés által meg nem szavazott adóknak tényleges beszerzését és a meg nem ajánlott ujoncoknak tényleges előállítását követeli a kormányrendelet. Ezt az egyetlen törvényes intézkedést is az 1899. évi ex-lex idején nagyon különféle módon magyarázták és sok félreértésre, sok tévedésre adott alkalmat. Így például mindenki azt hitte, hogy ha az adóját be nem fizeti, e miatt késedelmi kamatot utóbb nem kell majd fizetnie. Azt hitték sokan, hogy a beadványokra az ex-lex idején bélyeget ragasztani nem kötelesek. Mikor azonban az új indemnitiv-törvényt a képviselőház megszavazta, abban egyenesen ki volt mondva, hogy meg kell bizonyítani a késedelmi kamatot is, föl kell bizonyítani a bélyegeket is. Igen fontos kérdés volt az is, vajjon az adóvégrehajtások, az adóbefizetések szünetelhetnek-e az ex-lex idején? Erre a kérdésre a főntebb hivatkozott törvényszakasz adta meg a feleletet, mely csak a meg nem szavazott adóknak tényleges beszerzését tiltja; mert a tényleges szó kifejezése alatt azt kell érteni, hogy árverést tartani nem szabad. Ezt a magyarázatot indokolja a törvénynek egyik későbbi intézkedése is, mely kifejezetten mondja, hogy jogában áll a törvényhatóságnak a kormányrendelet végrehajtását megtagadni; de az ilyen kormányrendelet végrehajtásának előkészületeit teljesíteni köteles. Az intés, a zálogolás, maga az adókövetés 1899-ben ilyen előmunkálatnak tekintett.

— **Uj tábornokok a honvédségnél.** Bécsből táviratozzák: A ma közzétett májusi előléptések alkalmával a magyar honvédség kötelékében tábornokok lettek: *Rohr* Ferenc, *Nyáry* Sándor, *Hoffmann* Hugó, *Kolozsváry* Dezső ezredesek.

— **Sorsich őrnagy előléptetése.** *Sorsich* Béla őrnagyot, a pécsi honvéhadapródiskola parancsnokát, a kinek nevét legutóbb a *Gotterhalte* botrányával kapcsolatosan emlegették, május hó elsejével alezredessé léptették elő.

— **A Neuman testvérek cég adományai.** A sajtó hivatásának megbecsülését szép formában juttatta kifejezésre az aradi *Neuman testvérek* cég. A cég ma levelet intézett *Falk* Miksához, a *Magyarországi hírlapírók nyugdíjintézete* elnökéhez, a melyben tudatta, hogy a cég ötven esztendősen fenállása alkalmából 4000 koronás alapítványt tesznek az egyesület javára. Hasonló levelet intézet a cég a *Budapesti Újságírók Egyesületének* elnökéhez, *Vészi* Józsefhez, tudatván, hogy az utóbbi egyesület javára 1000 koronás adományt tesznek.

— **Makai Emil síremléke.** A fiatalon elhunyt költő utolsó kívánsága szerint „csendben és titokban” leplezték le a napokban a makói zsidó temetőben *Makai* Emilnek síremlékét, gyászoló testvérei. Az emlékkő fehér karrarai márványból készült oszlop, melynek feliratát legnagyobb sikerrel közepett, homályos sejtéssel talán, a költő maga írta meg. A szomorú vers így hangzik:

Oh szüleim, kik itt nyugosztok,
Oh jaj, az élet fája nagyon!
Egy sírhalom, amire vágytam:
Mellétek pihenni lágyan
Egyetlen vágyam, óhajom!

— **Hieronymi Berlinben.** *Berlinből* táviratozzák: *Hieronymi* Károly továbbá és *Baernreither* Károly osztrák országgyűlési képviselő, mint a magyar és az osztrák kormány megbízottjai,

ma Berlinbe érkeztek, hogy az ujonnan kötendő kereskedelmi szerződések ügyében tárgyaljanak. A ké; viselőházban *Szögyény-Marich* László osztrák-magyar nagykövet mutatta be őket *Bülow* kancellárnak. E hírrel szemben félhivatalosan azt jelentik, hogy az *nem felel meg a valóságnak.*

— **Halálozások.** Messze idegenből, a tüdőbeteg gyógyhelyéről szomorú hírt hozott ma Aradra a táviró. Meránban az éjjel meghalt *Földes* Lujza, *Földes* Kelemen aradi gyógyszerész leánya. A fiatal leány több év óta tüdőbajban szenved s ezelőtt két hónappal üdülés céljából édesanyja Meránba vitte, hova később az apa is elutazott. A délvidek enyhe levegője azonban nem használt, a beteg állapota nem javult, ma pedig a távirat érkezett Meránból, hogy *Földes* Lujza az éjjel meghalt. Halálhíre nagy részvétet keltett Aradon, melynek társaságai mint virtuóz hegedűjátékost is nagyon szerették a fiatalon elhunyt leányt. Holttestét valószínűleg haza hozzák s Aradon temetik el.

Reich Mórné szül. *Holländer* Matild ma reggel, 42 éves korában, hosszas szenvedés után meghalt. Férjén kívül *Veronka*, *Miksa* és *Manó* gyermekei siratják. *Geller* Izidor aradi ékszerész sógornőjét gyászkolja az elhunytban. Temetése holnap, pénteken délután három órakor lesz az *Andrássy* tér 3. sz. házból.

— **Utcai tüntetés a záróra miatt.** *Eszéken* a kereskedelmi alkalmazottak tegnap este utcai tüntetéseket rendeztek, mert három kereskedő cég nem akarta üzletét a megállapított órában lezárni. *Gobetzky* Aladár droguista üzletét záptojással megdobálták. A tüntetésnek véget vetett a rendőrök közbelépése, kik nyolc embert letartóztattak.

— **Kéménytűz a Vashan.** Ma este fél kilenc órakor nagy tömeget csődített a *Deák* Ferenc utcába, hogy a *Vas*-szálló épülete előtt két tűzoltó-kocsi állott meg. A veszedelem azonban, a melyet ebből gyanítottak, egész jelentéktelen volt. A szálló udvari padlásán kéménytűz ütött ki. *Stankovits* Milos tűzoltóparancsnok több tűzoltóval hamarosan a padlásra voltak, s a tüzet elfojtották. A rendőrség részéről *Berecz* Ferenc alkapitány jelent meg a tüznél.

— **A mit Arad nem kapott.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter régi magyar ötvösművek galvanoplasztikai uton készült másolataiból három sorozatot Nagyvárad, Szeged és Temesvár városok muzeumainak állami letétként való elhelyezésre átengedett.

— **A berlini polgármester regénye.** Berlinből írják *Reicke* György, Berlin második polgármestere, most fejezett be egy regényt, melynek címe: „A póksarokban, regény a kisvárosból”. *Reicke* polgármester már 1902-ben adott ki egy „Zöld tyúk” című regényt.

— **Sikkasztó ügynök.** Fővárosi tudósítónk írja: *Márkus* József miskolci kereskedő feljelentést tett a budapesti rendőrségen, hogy *Wandt* Sándor fővárosi ügynök megkárosította. *Márkus* tízezer koronát érő osztálysorsjegyet adott át az ügynöknek, hogy azt eladja. Az ügynök értékesítette is a sorsjegyeket, azonban most, amikor elkeltt volna számolni a befolyt pénzzel, megszökött. A sikkasztó ügynököt a rendőrség nyomozza.

— **Eljegyzés.** *Szabó* Árpád dr. kis-kunfélegyházi ügyvéd eljegyezte Makón *Singer* Hellén kisaszszonyt, *Singer* Sámuel makói földbirtokos leányát.

— **Lavina által eltemetett város.** New-Yorkból táviratozzák: Az *Alberta*-vidéken (Kanada) fekvő *Frank* bányavároskában földrengés következtében *lavina* zúdult le a *Turtle*-hegyről, amely a városka nagy részét eltemette. Kö-

rül elül száz ember vesztette életét. A földrengést a *Turtle*-hegy vulkánikus kitörése követte, amely elpusztította a vidéket. Körülbelül tíz mértföldnyi területben a földet láva és salak borítja. A láva a folyóba áramlott és áradást idézett elő.

— **Berlinben meggyilkolt magyar hivatalnok.** Két hét előtt *Simonides* Győző brassói magánhivatalnok Budapestre utazott, hogy idegbetegsége ellen egy ottani szanatórlumban keresen gyógyulást. A vonaton megismerkedett egy német hölgygyel, aki egy *Esterházy* gróf gyermekével nevelőnőjének adta ki magát. A szép barna német leány keserves sírás között mondta el *Simonides*nek, hogy a gróf szerelmi ajánlataival üldözte őt, ezt észrevette a grófné s elkergette őt a háztól. Pedig olyan jó helye volt, hogy ilyen többé sohasem lesz. Két és fél év alatt négyezer forintot tudott megtakarítani. *Simonides* Győző és *Müller* Teréz, a nevelőnő jó barátok lettek s megérkezvén a fővárosba, egy kerepesi-uti nagy szállodában szálltak meg. *Simonides*nek egyszerre elmúlt az idegessége, feléje sem nézett a szanatóriumnak s együtt mulatott a szép német leánnyal, aki végre is rávette arra, hogy kísérje *Berlinbe*. Elvégre ott is vannak szanatóriumok, ahol idegességét gyógykezeltetheti. Egy hét előtt érkeztek *Berlinbe*, ahol *Müller* Teréznek rokonai vannak. Azóta senki nem hallott hírt *Simonides*ről. — *Brassóban* élő felesége feljött utána, de már nem találta itt s kérdezősködésére megtudta, hogy *Müller* Terézzel *Berlinbe* utazott. *Simonides*nél, midőn Budapestre jött, háromezer forint volt, ezen felül itt Budapesten behajtotta atyjának egy kétezer forintos követelését. *Simonides*né apósa társaságában felutazott *Berlinbe*, hogy ott keresse az elveszett férj nyomát. Négy nap előtt érkezett oda s ma a következő táviratot küldte Budapestre lakó nővérének: „*Győző büntény áldozata lett.* Főllismerhetetlen hullát találtak, melynek zsebében *Győző* iratai vannak. Pénz nem volt nála. *Müller* Teréz fel nem található.” A berlini rendőrség most nyomozza a brassói magyar kereskedő gyilkosait.

— **A kutya mint szakértő.** Erdekes kutyapert tárgyal a napokban a makói községi bíróság. *J. A.* makói polgár egy koronáért vásárolt egy kutyát a gyepmestertől, annak okáért, hogy aztán az eb kötelességszerűen mindig őrizze is a házat. *J. A.* este a lakásába behuzódva várta a kutya működését, ez azonban semmi életjelt sem adott magáról. Másnap a magyar visszavitte a kutyát a gyepmesterhez, hogy mivel nem ugat, nem használhatja; cserélje ki másikkal. A gyepmester visszafogadta az ebet s adott helyette egy mérgeesebbet, de biz ez sem felelt meg a várakozásnak s így a vevő felvitte a kutyát a községi bíró elé, követelvén a vételár visszatérítését. Ezt a gyepmester megtagadta azal az indoklással, hogy a kutya tudja a kötelességét. A bíró nem tudván eleget tenni a peres feleknek, elrendelte a bizonyítási eljárást, rövid uton beidézte a városi fűtő kutyáját a hivatalba és szembesítette a panasolt kutyával, mire mindkét részről oly óriási ugatás keletkezett, hogy a bíró alig volt képes a salomoni ítéletét kihirdetni, mely szerint: „mivel a panasolt kutyában megnyilatkozott az erkölcs s ennek élőszóval is kifejezést adott, ennél fogva panaszos az egy korona vételár visszatérítése iránti keresetével elutasítatik.”

— **A legújabb montekarlói eset** *Montekarlóban* az öngyilkosok száma megint szaporodott egy áldozattal. Egy fiatal kölni kereskedő, *Brück* József, aki ifju szép nejevel nászuton volt és *Montekarlóban* a játék ördögének karjaiba vetette magát, önkézevel vetett véget életének, mert elvesztette egész vagyonát és nejeinek hozományát. *Brück* május hó 30-án nősült meg *Kölnben* és elvette egy gazdag kereskedő ba-

rátjának leányát. Kapott 100.000 márka hozományt. A szerencsétlen ember ezt az összeget nejjének tudtán kívül elvitte magával, már az az eredeti szándékkal, hogy Monte-Carloban szerencsét próbáljon. Vérmes reményel voltak. Azt hitte, hogy milliókat fog szerezni. A szerencse azonban nem kedvezett neki. Elvesztette az egész 100.000 márkát és 31.000 márka vagyonát. Mivel nem mert neje előtt mutatkozni, egyenesen a tengernek ment és belevetette magát a vízbe. Holttestét még aznap kifogták.

— Egyházközség dob alatt. Érdekes árverési hírdetést közöl a hivatalos lap mai száma. A melencei görögkeleti szerb egyházközség vagyonát akarja 27,776 korona 76 fillér tartozás és járuléka után elárvereztetni egyik szegedi pénzintézet. Ha az érdekes árverést csakugyan megtartják, még majd egy nagy templom szakad a szegedi takarékpénztár nyakába, amit ugyan nem a legkönnyebb értékesíteni.

— Május elsején! A mildőn az egész világ költözködik, lakást változtat: május elsején figyelmébe ajánljuk közönségünknek, mindenirányú szükségleteinek beszerzésére, Porter Vilmos Nagy Aruházát, a Szabadságtéren. A lapunk mai számában foglalt hírdetés megmondja, hogy mily sok minden kapható a pázar áruházban, ami a költözködő publikumot érdekli. A nagy választék és az olcsó árak kedvessé és hasznossá teszik mindenki előtt Porter áruházát. Az új otthonban kedveseink életnagyságu fényképe sem hiányozhatik, a melyre mindenki ingyen tehet szert, ha Porter Vilmos Nagy Aruházában 10 koronáért bevásárol. Csupán a diszes papírkereletért kell 3 koronát megfizetni; s ez a csokélység valóban nem áll arányban azzal a gyönyörű, 65 centiméter magas kép értékével, melylyel a Porter-cég vevőinek kedveskedik.

— Dentolin fog-crème a legkedveltebb fogszéplő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weiszna, Aradon.

— T. üzletfeleink szíves tudomására hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265. sz.) képviselővel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdát, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

—x— Jó tanács. Mindazoknak, kik pázsitot akarnak létesíteni, ajánljuk, hogy szerezzék be Mauthner Ödön csász. és kir. udvari magkereskedéséből Budapesten a „Sétateri“ vagy a „Margitszigeti“ fűmagkeveréket. Ezeket már 29 éve szállítja Mauthner Budapest és a Margitsziget oly bámulatra méltó és gyönyörű sétateri részére.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Eskütétel a törvényszéken. Fikker Károly dr., az aradi új kir. alügyész ma délelőtt tette le Ottorubay Károly kir. törvényszéki elnök kezéhez a hivatali esküt, a törvényszék plenáris ülésén, melyen jelen voltak a bírói és ügyészi kar összes tagjai.

§ Megrágalmazott tanító. Az aradi törvényszék főtárgyaló tanácsa előtt ma Szentgyörgyi József zsigmondházi tanító állott vádlottként. Azzal vádolta a tanítót Vitkai Ferenc zsigmondházi lakos, hogy fiát az iskolában úgy megverte, hogy a fiu könnyebb sérülést szenvedett. A törvényszék azonban a vádat nem látta bebizonyítottának s ezért az alaptalanul meghurcolt tanítót fölmentette.

§ Az aradi királysértési pör. A nagyváradi esküdtbíróóság előtt ma lett volna az utolsó főtárgyalás. A vádlott Horvát K. Vilmos, a Fülebbagoly című aradi élclap szerkesztője volt, kit felség-sértés miatt vontak pörbe. Horvát kérvényt küldött be a törvényszékhez, melyben betegségére való hivatkozással a tárgyalás elhalasztását kérte. A bíróság a kérelemnek helyt adott és így a tárgyalás elmaradt.

§ Kritika a tőzsdebíróaságról. Megemlékeztünk arról a sajtópörről, a melyet a budapesti tőzsde indított Fischer M. Adolf buttyáni kereskedő ellen. A tárgyalásnak nagy figyelmet keltett részlete volt Nagy Sándor dr. aradi ügy-

véd védőbeszéde, s ennek kiváltképen az a része, a melyben éles kritikát gyakorolt a tőzsdebíróóság működéséről.

A tőzsdei bíráskodás inmorális alapját — ugymond — ott találja, hogy az esetek, melyekben itélni kell, magukban hordják az erkölcsstelenség attributumait, olyan pereket kap, melyeket a polgári bíróság magától elutasítana. Igaz, hogy tőzsde nélkül nem lehet meg az állam, de tőzsdebíróóság nélkül boldogulna. Sokkal nyugodtabban bizná a polgár a maga pörét egy kereskedelmi és váltóbíróaságra, egy szakértő bíróra. Nagy hiányossága van a bíróságnak, hogy erkölcsstelen fogadási ügyletekben kell itélkezniük. Azt állítja a vádlott, hogy a tőzsdebíróóság ítélete nem elfogulatlan. Vegyék szemügyre az esküdték a bizonyítékokat, s azután gondolkozzanak, vajjon nincs-e igaz a védelemnek. A vádlott nem azért bélyegezte meg a tőzsdebíróaságot, mert elvesztette perét, hanem azért, mert ott hamis okiratot vesznek fel. S hogy közokiratot hamisan vesznek fel, ezt hangsúlyozza, most már határozottan kijelenti. Már pedig az ilyen bíróság eljárására kimondható, hogy megbízhatatlan, inkorrekt. A tőzsde tanács elvi jelentőségű határozataival foglalkozik ezután. Nem-e abszurdum elképzelni bírói függetlenséget oly esetben, mikor a tőzsde tanács elvi jelentőségű határozatot mond bírói kérdésekben annak a bíróságnak, mely vele közvetlen kontaktusban áll. Ebből is látszik, hogy a tőzsdebíróóság működése a polgárok jólétét veszélyezteti.

§ Tolvajcsemeték. Papp József és Jakob Lénárd ismert alakjai az aradi utcáknak. A két suhanc nemrég a lopás mesterségébe is betanult és Krausz József tüzietéből összesen 1859 koronát loptak el. A törvényszék Pappot, aki 17 éves, hat hónapi, Jakob Lénárdot, aki 20 éves, egy évi fogházra ítélte.

§ Fenegyerek a lebuiban. Az elmúlt éjszaka meglehetősen mozgalom volt egy aradi éjjeli mulatóban. Schwarcz Béla, aki a járásbíróóságok vádlottpadján mindennapos vendég, de eddig a bizonyítékok híján mindannyiszor kiszabadult, a mulatóhelyen fenegyereket játszott. — Nagy verekedő kedvében jól megverte Zipner Anna leányzót, aki ma könnyű testi sértés miatt, arcul ütötte Zanner Juliánát, aki becsületsejtés miatt jelentette fel, végül idegen vagyon szándékos rongálása miatt feljelentést tett Schwarcz ellen a mulató tulajdonosnője is, mert egy 200 korona értékű csillárt diribdarabra tört. A bíróság május 5-ikére tűzte ki a tárgyalást.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Fizetésektelelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelelenségekről tesz jelentést: Morgenstern Armin, posztókereskedő Brün. — Weisz Rudolf, Székesfehérvár. — Ginter Adam, Arad. — Dobes Mária, Budweis. — Goldberger Adolf, Losonc. — Filó Manó szabó, Turóc-Szent-Márton.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 30.

Déli tőzsde. Buzakínálát mérsékelt, vételkedv gyöngye. Nyugodt irányzat mellett 12.000 méterháza került forgalomba, változatlan áron. Egyéb gabonanemek változatlanok. Időjárás esős.

Zárás 12 órakor:

Buza áprilusra	7.74—7.75
Buza májusra	7.52—7.53
Buza októberre	6.55—6.56
Rozs áprilusra	5.57—5.58
Rozs októberre	6.23—6.24
Tengeri májusra	6.27—6.28
Tengeri júliusra	12.50—12.60
Repce augusztusra	

Zárás 5 órakor:

Buza áprilusra	7.74—7.75
Buza májusra	7.51—7.52
Buza októberre	6.54—6.55
Rozs áprilusra	5.57—5.58
Rozs októberre	6.25—6.26
Tengeri májusra	6.29—6.30
Tengeri júliusra	
Repce augusztusra	

Zárás 8 órakor: korona

Osztrák hitelrészvény	674.50
Magyar hitelrészvény	727
Leszámitolóbank részvény	455
Rima-Murányi vasmű részvény	494
Osztrák-magyar államvasuti részvény	638.50
Közuti vasút	701
Városi villamos vasút részvény	705

Hétfőig van

még könyv-, zenemű- és papírkereskedésem

Szabadságtér 20. sz. alatt,

ezen idő alatt az összes raktáron lévő áruk

mesés olcsó áron

lesznek árusítva.

Május 6-ától

a Minorita-palota Andrássy-téri oldalán

fényesen berendezett,

és teljesen újonnan felszerelt

modern könyv, zenemű és papír

kereskedést

nyitok, melyre előre is felhívom a nagyérdemű közönség szives figyelmét.

Kitűnő tisztelettel:

267

Révész Nándor,

könyv-, zenemű- és papírkereskedése

Arad, Szabadság-tér 20. sz. Telefon 265.

Csinos könyv-állványok

rendkívül olcsón eladó.

NAPIREND.

Május 1. Péntek. Róm. kath. naptár: Fülöp, Jakob. — Protestáns naptár: Fülöp, Jakob. — Görög-keleti naptár (április 18.): János szer. — A nap két 4 óra 28 perckor, nyugszik 6 óra 54 perckor.

Kölosey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erkelye-muzeum helyisége mellett; díjmentes.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött távirat szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, változékony, sok helyütt csapadék, zivatarok.

Május 2. Az állami alkalmazottak egyletének táncestélye (Városliget). — Az aradi szárnyaskerek dalkör hangversenyével egybekötött táncestélye (Központi szálló). — Az aradi atletikai klub megnyitó ünnepélye — A magyar szent korona országai vöröskereszt egylete aradi választmányának ülése délután 2 órakor (Városház.)

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy Aradon

kárpitos és diszitő-üzletet nyitottam.

Több éven át Budapest, Bécs, Berlin, Brüssel és Párisban elsőrendű műtermekben dolgoztam, úgy, hogy azon kellemes helyzetben vagyok t. cz. rendelőimnek legkényesebb igényeinek is megfelelőjek.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig a legjutányosabb árak mellett.

Elvállalok olcsón lakásberendezéseket helyben és vidéken. Költözködések alkalmával butorcsomagolást, ugyszintén használt kárpitozott butorok és billiardasztalok újra áthuzását gyorsan és olcsón eszközölk.

Tisztelettel

Reiner J. Gyula

kárpitos és diszitő

Thököly-tér 6/a. szám (Prolók-ház.)

REGÉNY-CSARNOK.

Klára grófnő.

— Francia regény. —

Fordította: Ritt Gyula. [11]

(Folytatás.)

HATODIK FEJEZET.

A magány ünnepélyes csendje eltűnt az Alenconi kastélyból. A hol az öreg grófnő tartzkodott, ott mindig vig mulatozás ütötte fel tanyáját. Akkor volt elemében, ha nagyvárosi zaj környezte. Kigunyolta fia komolyságának esetlenségét és mulatott Clairenek a társaságban mutatott énlenségén, gyermekes virgoncságán.

Nem tudta természetesen, hogy e vig kedély hány lorró könyecseppjébe kerül menyének, ha este egyedül visszatér magányos szobájába. Es ő játszotta tovább ezt a szerepet. Viselte tovább a hamis álarcot, nevet, barátságos és szeretetreméltó volt mindenkihez, csak hogy a világ meg ne tegye azt a szerencsétlenséget, mely őt házasságban érte.

Renée gróf gnyulódni hagyta az öreg grófnőt, mintha az volna a kastély urnője. Résztelenséggel nézte a világ folyását és öcsce gnyos mosolya is érzéketlenül hagyta. Mit használ neki, ha agyremekkel kinozza magát? Szerencsétlenségén már nem lehetett változtatni. Arra van ítélve, hogy neje oldalához láncolva haladjon az élet útján a néki, hogy csalódott szívébe belekintést engedjen másoknak. Midőn már kifáradt az udvariasság, modorosság erőtletésébe, mohó vágy, valóságos óh-szomj vett rajta erőt: csak vigadni, csak szórakozni...

O volt az első, ki az erdőben vakmerő elszántsággal rontott a medvének, ő volt az első, ki rókaüzésben vad végtatással szágulda be a mezőséget és ő volt az, ki késő éjszakának idején utolsónak hagyta el a boros és kártyasztalt. Sokszor érezte rajta függni, nejének néma, szemrehányó tekintetét, de ő kivonta magát a alól és tovább hajszolta örült kedvteléseit.

A vadászatok egy gazdag lakomával és táncestélyvel akarták befejezni, a következő napon pedig az összes vendégek elakarták hagyni a kastélyt, sőt az öreg grófnő is visszaakart térni Clementina comtesse Párisba. Alenconban már unalmas volt neki az élet.

A fényes ebéd a legrózsásabb kedélyben és fölséges hangulatban folyt le. A vendégek elszéledtek a szalonban, a bálteremben, hol a vadászvezred zenekara játszta a polonaise. Kézről-kézre jártak a párok, egy csillogó kigyóhoz hasonlóan, mely bekeringözte a termet, átment a verandán és körüljárta a papírlámpával bevilágított parkot.

Richard gróf és a kastély szép urnője vezették a hosszú, élő láncot. A grófnő a vadászparancsnok karján követte őket és Clementine comtesse, Monticon márki vezette.

Renée nem vett részt a táncban. A veranda oszlopához támaszkodott és onnan nézte, a himbálódzó mécsvirágok ezreinek fényárjában tova tűnő fényes menetet.

Ilyenkor meg forró vágy támadt szívében, távol lenni ettől a zajos társaságtól.

— Legkedvesebb gróf, ön nem táncol? kérdezte egy mellette álló, sáporó hangon.

Renée megfordult és a bortól fölhevült Brissac kapitányt látta maga előtt.

— Nem kaptam táncosnőt, — felelt röviden. Egyébként nem akartam táncosnőjüktől megrabolni a tánc kedvelő fiatalokat, toldotta meg gnyoson.

— Kötűnő! Ön tehát már nem számítja magát a fiatalokhoz. Ej, ej, kedves gróf, mit szóljak én akkor! Különben igaz van, a tánc esztelen, balga szórakozás. Jöjjön gróf, tudok én sokkal jobb mulatságot.

— Talán egy kártya partie?

— Eitalálta!

— No ezt nem volt nehéz kitalálni, — vélekedet Renée szárazon.

A kis kapitány fölnevetett, karonfogta Renée-t és a játékterembe vezette, hol már javában folyt egy játszma. A szolgák feketét és likörket hordtak az asztal körül. — Némelyek pezsgőt ittak, amelynek hatása már aggodalmas mértékben jelentkezett egyik-másik piapacs piros arcán.

A kis kapitányt lármában köszöntötték.

— Hol bujkál ön, Brissac? Örökkévalóság, amióta várjuk. Onnek revanchot kell adni... ez ördögbe, milyen szerencsése volt tegnap!

Igy hangzottak jobbról-balról a felkiáltások. Brissac meghajolt és gnyoson válaszolt.

— Végtelen hálás vagyok, hogy reám vártak. Előbb azonban a szeretetreméltó házigazda engedélyét kellett kérnem...

— Netartson most népszónoklatot, Brissac! — kiáltott föl nevetve egy magas, sovány föld-birtokos a szomszédból. — Itt vannak a kártyák... volla!... Faites votre jeu!

A kapitány helyet foglalt és összekavarta a kártyákat.

Renée nem szerette a játékot, de a fásultság az asztalhoz vezette. Egyszer-kétszer játszott, de az az egy-két játszma oly ördögi varázsszal kötötte le minden figyelmét, hogy idegei teljesen hozzá szoktak, úgy annyira, hogy ezután napról-napra a kártya asztalnál lehetett látni a grófit, hol egész sereg vette körül a bankot adó vörös kapitányt.

Ma este is helyet foglalt a játékasztalnál. Mit is kezdjen mást? Táncolni nem akart, mert a hölgyek társasága untatta. Nevetségesnek tartotta, hogy az egész estén át bókolvá forogjon azoknak körében. Inkább játszott, ez legalább izgatta, szórakoztatta.

A táncteremből áthallatszottak a sentimentális walczer melódiák. Kihallatszott a hölgyek vig, pajzán kacaja, amint a terem szárnyas ajtaja előtt elhaladtak. A játékerem mindjobban megtelt. Az éltesebb urak hamar visszavonultak a táncról és a szünórák alatt a fiatalok is benéztek a játékszobába, hogy egy-két arannyal szerencsét próbáljanak. A játékszobából a dohányzóba lehetett nyitni. Vastag füstfelhők, nagy gomolyokban lebegtek a gyertyák, csillárok és a vendégek fejei fölött. A pezsgő és a tüzös burgundi mindjobban elfeledtették, hogy szórakoznak, a játék valósággal dühöngő szenvedélylyé változott. Százak, ezrek ropogtak bankokban a zöld asztalon.

— Nagy pechhel játszik kedves gróf, kiáltott a kis kapitány Renéehez, kinek egy nagyobb tétjét az imént sepete be. Örülni fogok, ha önnek egy nagyobb összeget visszafizethetek. Renée, durva, rekedt nevetést hallatott, miközben fölemelkedett.

— Hova megy kedves gróf, kérdezte Brissac márki csodálkozva, csak nem akarja félbeszakítani a játékot?

— Nincs több pénz nálam...

— Ugyan, a mi azt illeti... tessék csak folytatni...

— Nem, köszönöm. Csak pénzzel játszom.

— A manóba... vegyen a bankból a mennyi tetszik.

Renée nevetett. Már egy tekintélyes összeget veszített s tulajdonképpen föl akart hagyni a játékkal, hanem a kis kapitány buzgalma mulattatta.

— Majd hozok magammal, kapitány ur, felelt mosolyogva és meghajtva magát eltávozott.

— Könnyű annak, akinek gazdag apósa van, — hallotta a szavakat, a mikor kilépett az ajtón.

(Folytatása következik.)

Vendéglő megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a Vásártéren, a volt

Fitus-féle

vendéglőt

(m. kir. honvédszár-kantint)

átvettem és azt ma, folyó évi május hó 1-én egy helybeli jönevű zenekar közreműködése mellett

megnyitom.

Izléses ételek és tisztán kezelt italokról mindenkor a legjobban gondoskodva van.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri

Gruber Sászló,

vendéglős.

Szathmáry Gyula,

ügyvéd.

Irodáját

Boros Beni-tér 10. sz. házba

helyezte át.

1021

Borbás Lajos,

szobafestő és mázó,

Arad, Weitzer János (volt Templom-utca 12.)

Ajánlja magát a nagyérdemű helybeli és vidéki közönség figyelmébe mindennemű szobafestő és mázó munkák elkészítésére, u. m.: ereszét és fényezést a leggyorsabbtól a legdíszesebb kivitelig jutányos árk mellett.

Szolid, pontos és lelkiismeretes munkák előállításáról a t. háztulajdonos és lakásbérlők biztossáttatnak. 358

Tanító urak figyelmébe.

Kitűnő

vizsgai jutalom könyv.

Vaday József. Tanulók vezérkönyve kötve 1 kor. diszkótésben 1 kor. 30 fill.

Országszerte használatban levő

vizsgalapok

helyes vonalozással.

„Haladás” vizsgalap bekötési tábla, melylyel mindenki önmaga kötheti be vizsgalapjait, piros vagy fekete színben, használati utasítással darabja 1 korona.

Kérjük a tanító urakat kiadásainkat, melyek számot tevők, az ország könyvpiacán iskolákba bevezetni.

Csik János 16 fali olvasótábla.

" " ABC.

" " II. oszt. olvasókönyv.

" " III. oszt. olvasókönyv.

" " IV. oszt. olvasókönyv. (Sajtó alatt.)

Kun-Fülöp Csatt. Gazdasági ism. iskolák olvasó könyv.

Záray Odön. Földrajz a IV. oszt. számára.

Csik János. Földrajz a III. oszt. számára.

Aradmegye térképészlete 6 fill.

Térképe (sajtó alatt.)

Lejtényi Sándor-féle térkép vázlatok. Az öt világrész (külön-külön). Magyarország és osztrák magyar monarchia térképészletei darabja 6 fillér.

Értesítő a népiskolák részére az új utasítás szerint (sajtó alatt.)

Dr. Hunyady. A helyesírás rendszere.

Megjelentek

Ingusz I. és fia

kiadásában Aradon.

Nemzeti színház.

Bérlet 104. sz.

Páros.

Pénteken, 1903. évi május hó 1-én:

BLAHA LUJZA mint vendég:

A piros bugyelláris.

Eredeti népszínmű dalokkal, 3 felvonásban. Irta: Csepreghy Ferenc. Zenéjét szerette: Szentirmay Elemér.

SZEMÉLYEK:

Török Mihály	Könyves J.	Boros Dani	Győre Alajos.
Zsófi, neje	Blaha Lujza.	Pennás Muki	Sarkadi A.
Kender Julcsa	Csigaházi E.	Hájas Muki	Füredi J.
Menci, leánya	Szilassy J.	Kósza Gyurka	Juhász S.
Csillag Pál	Békassy Gy.	Kisbíró	Németh J.
Kapitány	Somlai A.	Lajosi, cigány	Tóth Lajos.
Peták János	Békés Gyula.	Susták Kata	Pajor Agnes.

Kezdete este 7 óra föl órákor.

APRÓ HIRDETESEK.**Jég**

kapható havi bérletben házhoz szállítva Petőfi-u. 7/b. sz. Telefon 199. szám. 1084

Tisztelettel értesitem

a n. é. üzletfeleimet, és az építőközönséget, hogy építészeti irodámat Fábrián utca 6. sz. alól Erzsébet körút 18. sz. alá helyeztem át. Tisztelettel Gábor András. 1024

Ugyes,

tisztességes szobalány kerestetik. Czim a kiadóhivatalban.

Lakást keresek.

Négy nagy szobás lakást keresek augusztusra a főtéren, vagy annak közelében. Ajánlatot „Nagy szobák” czimen a kiadóhivatalba kérek.

Lakás kiadó azonnal.

Két szoba, konyha hozzátartozóval Csiky Gergely-utca 18. sz. 1017

Egy utcza

külön lakház, 8 szoba, konyha, zárt folyosó, hozzátartozó helyiségekkel és vízvezetékkel kiadó, Fejsze-utca 26. sz. 1028

Az építető közönség figyelmébe!

Van szerencsém a t. építető közönség tudomására hozni, hogy építési üzletem és telepem folyó évi május hó 1-től Kuézich Károly-utca 3. sz. alól kapa-utca 37. szám alá helyezem át. Amidőn a nagy érdemű építető közönség irántam 7 év óta tanusított pártfogását megköszönöm, kérem azt részemre továbbra is főtartani. Kiváló tisztelettel: Szidor János, vizsgázott kőműves mester, mint az aradi képesített és jogosított kőműves mesterek egyesületének tagja. 1096

Czink József

szobrász

Aradon, Csernovits Péter-utca 25. sz.

Elvállal mindennemű építéshez sükséglendő **szobrászati munkákat**, ugyszintén raktáron tart kertü és szobadíszeket, jutányos árban. 580

Wolster Izsó

uri szabó

Aradon, Szent Pál-utca 3. sz.

(szemben az Erdélyi kávéházzal.)

Elvállal, bármilynemű **uri öltönyök** mérték szerinti elkészítését a legjobb dívat és pontos szabás szerint a legjutányosabb árak mellett.

Javításokat és átalakításokat olcsón eszközöl. 228

BLEIER L.

arany és ezüst müves

Aradon, Asztalos Sándor-utca 2.

Elvállal minden az **arany, ékszerész és esztétikus** szakmába vágó új és javítási munkákat 40 fillértől kezdve pontos és gyors kivitelben jótállás mellett. — Raktáron tart mindennemű arany- és ékszerárakat. 372

Figus Testvérek

épület és mülakatosok

Arad, Borona-utca 5. sz.

Elvállalunk minden az épület és mülakatos szakmába vágó munkákat, u. m.: épület munkáknál sükséglendő

vasalásokat, takaréktüzhelyeket, sirrácokat és kovácsolt vasból kerítéseket a legjutányosabb árak mellett. 601

Javításokat jutányosan készítünk.

Varadi János

Urás, Arad Hunyady ezelőtt Fekete kútya utca (a Hunyady kávéházzal szemben.)

Elad, vesz és szakszerűen javít mindenféle órákat, végez e szakmába vágó müveleteket pontosan 2 évi jótállás mellett.

Raktáron tartok mindennemű aranynemüt, veszek tört aranyat és ezüstöt. 699

Városi és megyei telefon 115.

Tisztelettel felhívom mélyen tiszteit vevőim és a n. é. közönség szives figyelmét, hogy 855

színes bőr különlegességeim a tavaszi idényre megérkeztek.

Rendeléseket a legsikkesebb dívat szetint pontosan eszközölök.

Seelinger M. Andor

uri és női minta cipészete

Arad, Szabadság-tér.

Városi és megyei telefon 115.

Mc. Cormick Harvesting Machine Company

(Chicagoí aratógépgyár.)

KNECHT J. E., igazgató.

Budapest, V., Váci-ut 30.

Qyártmányok: Kéveköttógép, „Daisy” marekrakó aratógép, fűkaszáló-gép, szénagyűjtőgerelye és „Manilla” kéveköttőfonalgártmányai.

Évi gyártmány 362.000 gép. 2875

Képviseelő: KOVÁCS SOMA Arad, Neuman-palota.

Szép fogak!

csakis

DENTOLIN

fog creme

használatá által nyerhetők.

Egyszeri használat után mindenki megkedveli.

Egy tubus 50 fillér.

Legjobb bevásárlási helye mindennemű

illatszerek,
szappanok,
fogkefék,
fogporok,
fogpasztak,
szájvizek,
hőlgyporok,
arczcremek,
arczvizek,
hajszeszek,
szivacsoknak.

A legmegbízhatóbb minőségekben

mindennemű

ORVOS-SEBÉSZI

és

SZÜLÉSZETI**kötszerek.**

LEGOLCSÓBB ÁRAKI

VOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése ARADON. 846

KINTZLER ZOLTAN

Gronometter müörás és ékszerész

Arad, Andrássy-tér 20. (Régi Arena.)

Kizárólag finom

óra és ékszer

kapható. 321

Pontos és szolid kiszolgálás!

ARADON,

Salacz Gyula-utca 2.

Kalmár József

müszerezés

ajánlja jó minőségü

kerékpárjait.

Raktáron tartok elsőrendü külső és belső gummitkat és minden a kerékpárhoz tartozó felszerelési tárgyakat. Olcsón és jótállás mellett végzek

kerékpár javításokat.

Villanyos csengő és telephon berendezéseket szakszerűen és jótállás mellett készítök. 806

Telephon szám 242.

Zálogzéd ulákat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-tárgyakat készpénz fizetés mellett a legmagasabb árban vesz

DEUTSCH IZIDOR

óras és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legolcsóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb 703

óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438.

Uhereczki Géza

kárpitós és díszítő

Aradon, Vörösmarty-utca 3 sz.

Elvállalok mindennemű kárpitós és díszítő munkákat a legegyszerűbbtől a legdíszesebb kivitelig, u. m. billárd-asztal behuzását jutányos árak, pontos és gyors kivitelben, ugy helyben, mint vidéken.

Javításokat olcsóu eszközölök. 602

Borszivattyuk

3 évi jótállással (ingyen javítás) árak 90 koronától feljebb.

Hozzávaló első minőségü **gummicsovek** 3 koronától feljebb. Fejtőképesség óránként 3000 litertől feljebb.

Hönig Frigyes

harangöntőnél

Arad, Rákóczy-utca 28. sz.

Ugyanott 908

tüzi-fecskendők és kutak

valamint javítások elfogad-tatnak.

Uj találmányu

Csász. és kir. szab. jégszekrény.

Gyár: Budapest. **STILLER JÓZSEF**-nél, ajánlja törvényesen védett és elismert legjobb szerkezetű, kitüntetés nyert hűtő-készülékeket sör, víz, vaj, nyersuhos hűtésre, ételhűtőket, házi szűk-segletre, fagyalt-készülékeket és fagyalt-reszervókat, bormérési berendezéseket és legújabb szerkezetű pezsgető-csapokat. Képes árjegyzékek fenti gyártmányokról, valamint a legújabb találmányu hűtő, ételhűtőkről, továbbá sörkimerő készülékekről (hűtött levegő nyomással) kívánatra ingyen. 2613

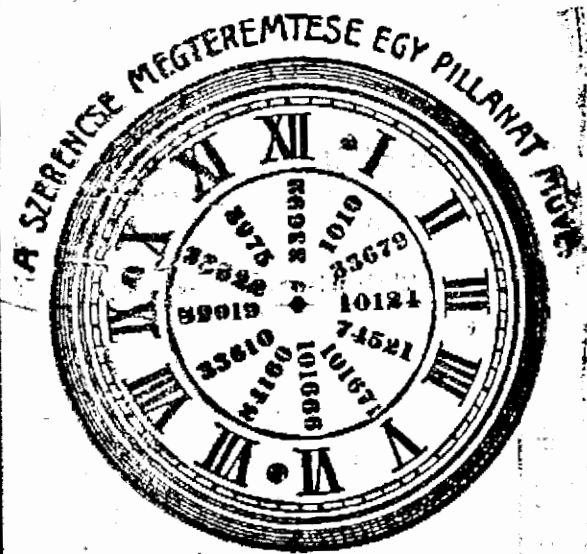
Stiller József

BUDAPEST.

Gyár és Iroda:
VII. Nagydófa-u. 22.
Wesseliényi-u. sarok.

Szerencse-óra.

Azt a sorsjegyszámot rendelje meg levele zólap által, mely ama óra mellett van feltüntetve, a mely időben ezen hirdetését olvassa.

Az óra belsejében feltüntetett szerencseszámok kizárólag 2581

Benkő bankháznál

kaphatók

Budapest, Andrásy-ut 79.

Huzás május 22. és 23-án.

Az I-ső osztályu sorsjegyek árai:

1/8 1.50K. 1/4 2.-K. 1/2 6.-K. 1 12.-K.

A mi vevőink azon előnyben részesülnek, hogy befizetéseiket postatakarékpénztári cheque útján, tehát **költségmentesen** teljesíthetik.

Nyomdánk

részére

gép mellé

ügyes

leány,

könyv-

kötészetünkben

egy

leány

és egy

fiu

tanulóul

felvétetik.

Gyomorbetegeknek!

Mindazoknak, kik meghűlés vagy a gyomor túlterhelése nehezen emészthető, nagyon meleg, vagy nagyon hideg ételek avagy rendszeren életmód által gyomorbetegségben, u. m.

gyomorhurut, gyomorgöres, gyomorlajás, nehéz emésztés vagy elnyálkásodásban

szennednek, egy házi szer ajánlunk, melynek kitűnő hatása már évek óta kipróbálva van. Es ez a

HUBERT ULLRICH-féle gyökér bor.

E gyökérbor kitűnő, gyógyképesnek ellamert gyökérből, jó borral van készítve, oráskli és élénkíti az ember emésztési szervezetét, a gyökérbor elhárítja az emésztési zavarokat és elősegíti az új egészséges vér képzését.

A gyökérbort kellő időben használva, a gyomorbajt már estában eltűnt. Nem szabadna tehát annak használatával késni. Eszlelerek, mint **fejfájás, fejbűfűgés, gyomorgöres, felváltkodás, rosszullét hányással**, melyek **űdült gyomorbajoknál** mindig gyakrabban lépnek föl, számszázszor már néhányzori ivás után megszűnik.

Székrekedés és annak kellemetlen következményei mint **szomatlanlanság, valamint vértörődés** a maj. lép és végerszervezetben (**hámor holdal betegség**) a gyökérbor által gyorsan eltávolított. A gyökérbor megazúntu az **étvágytalanságot** és könnyű székelés által eltávolítja a gyomór és belekben feliszaporodott idegen anyagokat.

Sovány, sápadt arczzint, verhiányt, erőtlenséget, legtöbbnyire rossz emésztés, csekély vérképzés és a maj beteges állapota okozza. **Étvágytalanságnál, ideges bágyadságnál és kedélyeltompultságnál,** valamint gyökérbor **székrekedés** következtében sok ember lassan elpusztul. **Gyökérbor a gyengült életterének friss erőt ad.** — Gyökérbor gerjeszt az étvágyat elősegíti az emésztést és táplálkozást, gyorsítja az anyagcserét és vérképzést, meggyógyítja a felcsigázott idegeket és új életkedvet ad. Számos elismerő és hálalrat bizonyítja ezt. — **Gyökérbor kapható üvegekben á frt 1.50 és frt 2.** — a gyógyszerárakban Arad, Kis-Szt-Miklós, Ógödvöz, Ó-Pécska, Német Szt-Péter, Székessut, Varjas, Monostor, Vinga, Orozifalva, Fibi, Guttenbrunn, Mária-Radna, Lippa, Kovaszinoz, Világos, Agris, Tarnova, Tauoz, Nádas, Pankota, Zaránd, Komlós, Ó-Szt-Anna, Új-Szt-Anna, Kurtios, Simánd, Szt-Márton, Mátosa, Kevermes, Kunágota, Tornyó, Battyóna, Szemlak, Perjámos, Sándorháza, Pésszak, Knz, Billed, Bogara, M.-Jásos, Gyertyámos, Kis-Becskerek, Új-Besse-nyő, Szt-András, Gyarmata, Temes-Rékás, Topolevecz, Józseffalva, Belinoz, Lugos, Kizdia, Buttyin, Bokszeg, Boros-Jenő, Csermő, Kis-Jenő, Sikió, Székudvar, Elek, Kétegyháza, Gyula, Új-Kigyós, Apázoza, Megyes-Bodzás, Mező-Kovásháza, Tót-Komlós, Orosháza, Mezőhegyes, Pityaros, Csanád-Palota, Nagylak, Egres, Szerb-Szt-Péter, Hatfeld, Lovrin, Nagy-Kikinda, Szakálháza, Nehala, Békés-Csaba, Temesvár stb., valamint minden nagyobb és kisebb helyen Magyarországnak és az összes ausztria-magyarországi városok gyógyszerárakban.

FÖLDES KELEMEN és **HAJÓS ÁRPÁD** urak gyógyszerárak Aradon, 3 és több üveget eredeti Aron Ausztria-Magyarország bármely helyére küldenek gyökérboraimat üvegekben.

Óvakodjunk utánzatoktól! 1888

Kérjünk határozottan

HUBERT ULLRICH-FÉLE GYÓGYFÜBORT.

Nincs többé hajhullás!

nincs korpásodás!!

A Dr. Kaposy tanár-féle **Hajelixir** az egyedül álló legjobb fejcosmeticum.

A fejbőr tisztítására, különösen pedig a korpaképződés, az általa okozott fejbőrviszketegség és hajhullás megakadályozására kiváló készítmény. Egy üveg egy pár hónapra elegendő, ára 1 frt.

Ezrekre menő hálairattal elismert egyetlen és kitűnő hatásu

tyukszemirtó-szer

a Hajós-féle

ANAGALLIN.

Tyukszem, szemölcs és mindentféle bőrkeményedést biztosan és gyökeresen eltávolít. **Ára egy üvegnek 70 fillér.**

A fogcosmetical téren páratlanul áll a

Venus antisept. fogpép,

hófehér fogak eléréséhez felülmulhatlan készítmény. 1 doboz egy pár hónapra elegendő, ára 60 kr.

Az üres tégely 10 krajczárral visszaváltatik.

Próbadohoz 85 kr.

A fenti szerek kaphatók

128

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriumában

Arad, Andrásy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Allerleiner Balsam
von Dr. Schulzengel-Apolda
A. Thierry in Prograd
bei Rabitz-Sauerbrunn.

Miért szenved ön?

ha biztos kitátása van a gyógyulására minden még oly régi seb is meggyógyul és mentve lesz minden fájdalmas műtétől, ha

Thierry Adolf egyedül valódi

CENTIFOLIA KENŐCSÖT

használja kiváló hatással sebek gyógyulására és fájdalmak onyhtására felismehatatlan. A valódi Centifolia szappan alkalmazható: mellfájás ellen gyermekágyasoknál, a tejáradat összekénésénél, mellkeményedésnél, ceuzos állapotoknál, nyilt sebeknél, dagadt lábaknál és ceontszu ellen vágás, szúrás, lösebek és ütéseknél, gonyedóse sebek, Carbunkulus és minden égési sebek ellen. Fagyos testrészeknél, fekrés által előidézett sebeknél, betegseknél, gyermeksebeknél stb.

THIERRY A. gyógyszerész balszam és centifolia kenőcsö.

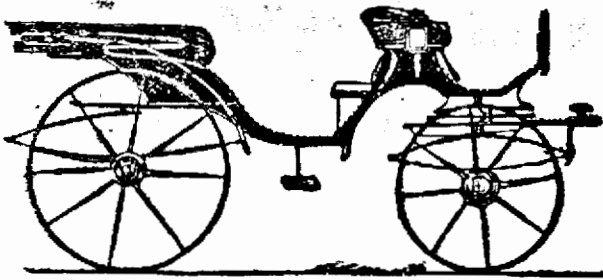
Ezen két gyógyszerükben utolérhetetlen szer nincs kivéve megromlának, hanem ellenkezőleg, mentől régebbek, annál értékeesebbek és hatásosabbak, egyzintén nem szennednek sem a fagyól, sem a forrózástól, miért is minden időben alkalmazhatók. Csaknem mindig eredményt és segítséget hoznak, mindenesetre azonban, hogy nem szabad hamisítványokhoz, vagy ériék, és hatástalan ugynevezett pótszerekhez nyulni, mely csak csalásnak pénzkiadás, hanem tartson magunkat ezen két régóta bevált, olcsó, megbízható s a mellett teljesen ártalmatlan, világhírű szerekhez, melyeket minden háznál kezzeiben kellene tartani. Ahol nem kapható a valódiság minden ismeretőjelével, rendeljük egyzartán direkt a következő címen:

THIERRY (A.) gyógyszerész várnagyal-gyógyszertára Prograd, Rabitz-Sauerbrunn mellett. Budapesti Ióráktúr: Török J. gyógyszerárakban, Király-utca. Zágrábban Mátócsák S. gyógyszerárakban és Bécsben Erády C. gyógyszerárakban.

TARY BÉLA

kocsigyártó és fényező
Arad, Boros Béni-tér 10. szám.

Készít mindennemű kocsikat a legújabb minták szerint. — Ugyiszintén javításokat a legjutányosabb árak mellett.

Kész kocsik
nagy választékban
kaphatók.

Ócska kocsik előnyös feltételek mellett becserelhetnek. 371

Vidéki megrendelések legpontosabban eszközöltetnek.

Posta czím: Müller J. és fia Arad.

Csipkefüggönyök tisztítása!

Tisztelettel értesítjük a n. é. hölgyközönséget, miszerint a kor igényeinek megfelelőleg

csipkefüggönyök tisztításához

egy modern gőz

simitó-gépet

szereztünk be, miáltal a függönyráma feszítés (spanolás) elmarad, tehát a feszítés (spanolás által előforduló szélek kiszakadása ki van zárva s a függönyök teljesen új kinézetet nyernek, mintha az üzletből újonnan kerülne ki. Mindennemű férfi-, női- és gyermekruhák, napernyők, keztyűk, nyakkendők, stb. stb.

vegyileg tisztítatnak

Müller J. és Fia

kelme-festő és vegy-tisztító intézetében

Aradon,

Asztalos Sándor-utca 2—3. — Forray-utca 4. sz.

Gyár: Halász-utca 29—30.

Posta czím: Müller J. és fia Arad.

Vidéki megbízások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Vidéki megbízások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

VÖRÖS JÓZSEF

paplan és matráczkészítő

Aradon, Deák Ferencz-utca 4. és 5. szám.

Tisztelettel értesíti a n. é. helybeli és vidéki közönséget, hogy évek óta a Szabadság-téren létezett paplan és matráczkészítési iparát Deák Ferencz-utca 4. és 5. szám alá helyezte át.

Készít mindennemű

paplan és matráczókat

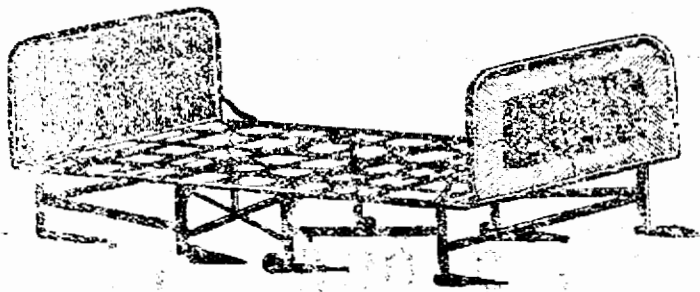
a legegyszerűbbtől a legfinomabb minőségben, jutányos áron és pontos kivitelben. 604

Javítások jutányosan és a legnagyobb gondfordítás mellett elfogadtatnak.

TUNSZKY ES MIHÁJLOVITS

vasbutor és aczélsodrony ágybetét gyára

ARAD, Templom- és Kölcsey-utca sarok.

Elvállalunk minden e szakmába vágó munkákat u. m.:

katona-, tüzoltó-laktanyák, korbáz, iskolák, intézetek, kávéház berendezését.

Kertisátrak, (szédszedhető) pavillonok,

kávéház és vendéglők részére. 273

Szállítunk helyben és vidékre kereskedőknek viszonteladásra.

Kitűnő vasmunka! Pontos szállítás! Finom fényezés!

PSEPHOFER J. vértisztító labdaccai.

Értédek óta ezen labdacok általános elterjedésnek örvendnek és alig van család, melyben ezen kitűnő házi-szerből készlet nem volna található. Számítalan orvos által ezen labdacok házi-szerül ajánlottak minden oly bajknál, melyek a rossz emésztésből és az élektelenkedésből erednek, mint epa-zavarok, májbajok, kólika, vértelulások, aranyér, béltétlenség s hasonló betegségek. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő hatással vannak vöröszegénység s az abból eredő bajknál is, így nápkór, idegesség, száraz fejtámaszkodás, stb. Ezen vértisztító labdacok oly könnyen hatnak, hogy a legesélyesebb fájdalmat sem okozzák és ennek folytán meg a leggyengébb egyének, de meg gyermekek által is bevehetőek.

Ezen vértisztító labdacok csakis a Pserhofer J.-féle az „Arany birodalmi almához” oltított gyógyszerárban Bécsben I., Singerstrasse 15. sz. a. készítettnek valódi minőségben s egy 15 szem labdacot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmazatik, 114 kr. 05 kába kerül. Az összeg előzetes beklüdesnél bérmentes küldéssel együtt 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr., 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 40 kr. és 10 csomag 9 frt 20 kr. kába kerül.

NB. Nagy elterjedésük következtében ezen labdacok a legkülönbözőbb nevek és átlakok alatt utánoztatnak: ennek következtében kéretik csakis Pserhofer J.-féle vértisztító labdacokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyek használati utasítása a Pserhofer J. néveléssel, fekete színben és minden egyes doboz fedele ugyanazon alírással, vörös színben van elírva. A számtalan hálairatból, melyet a labdacok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozzáuk intéztek, ezen helyen csakis néhányat említtünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, ki ezen labdacokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Tiszelt Pserhofer ur!

Köln, 1883. április hó 30-án.

Legyen oly szíves és küldjön nekem ismét 5 tekercset az ön felülmúlhatatlan vértisztító labdacsaiból utánvéttel. Fogadják az uton is a legmélyebb köszönetemet labdacsaif esodablatásáért. Maradok teljes tisztelettel

Pawlistik Ferencz, Köln, Lindenthal.

Tekintetes ur!

Hrascho, Földnik mellett, 1887. szept. hó 12-én.

Isten akarata volt, hogy az ön labdacjai kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom. En gyermekágyban meghűltem olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a hollak közt volnék, ha az ön csodálatraemelő labdacjai engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacok engem is tökéletesen ki fognak gyógyítani, a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segítségül szolgáltak.

Knifcz Teréz.

Mélyen tisztelt ur!

Bécs-Ujhely, 1887. nov. 9-án.

A legforróbb köszönetemet mondok ezennel önnek 60 éves nagynéném nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhuruban és vizkórágban, már életét is meguntta, melyről egyébként

Bernhardi elipsi-fő liqueur, Bernhard W. O.-tól Brogenzben, egész üveg 2 frt 60 kr., fél üveg 1 frt 40 kr., negyed üveg 70 kr.

Amerikai közvénykenőcs, gyors és biztos hatás, legjobb szer minden közvényes és csuszás bajok n. m.: gerinczagybantalom, tagszagadás, ischias, migraine, ideges fogfájás, főtájás, fülzaggadás, stb. stb. ellen 1 frt 20 kr.

Angol esodabalzam, Pserhofer J.-tól, egy üveg 50 kr.

Fagybalzam, Pserhofer J.-tól. Évek óta a fagyos tagokra és minden idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. 1 kúcsóg 40 kr. Bérmentve 65 kr.

„Stein”-féle Kolapreparatamek, kitűnő szer gyomor és bélbetegségeknek.

Kola-elixír vagy bor, 1 liter 3 frt. fél liter 1 frt 80 kr., negyed liter 85 kr.

Golyva-balzeam, Pserhofer J.-tól, kitűnő szer golyva ellen, 1 üveg 40 kr., bérmentve 65 kr.

Élet-esszencia, (prágai csöppök), Pserhofer J.-tól, megrottott gyomor, rossz emésztés, és mindennemű altesti bajok ellen kitűnő házi-szer, 1 üveg 22 kr., 12 üveg 2 frt.

Utifüvedv, Pserhofer J.-tól, egy ált. ismert kitűnő házi-szer hurut, rekedtség, görcsös köhögés stb. ellen. 1 üvegcske 50 kr., 2 üveg bérmentve 1 frt 50 kr.

le is mondott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az ön kitűnő vértisztító labdacsaiból s azoknak állandó használatá folytán tökéletesen kigyógyult. Legtöbb tisztelettel.

Weinzeitel Josefa.

Tekintetes ur!

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1893. márcz. 27.

Alulírott ismételen kér 4 csomagot az ön valóban hasznos és kitűnő labdacsaiból. El nem mulasztatom legnagyobb elismerésemel kifejezni ezen labdacok értéke felett és azokat, a hol csak alkalmam nyílik, a szenvedőknek legmélyebben fogom ajánlani. Ezen hálairatom teljes szerinti használatára önt ezennel felhatalmazom.

Teljes tisztelettel Hahn Ignác.

Götschdorf, Kolbach mellett, Szilézia, 1896. okt. 8-án.

T. ur! Felkérem, miszerint az ön vértisztító labdacsaiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni szíveskedjék. Csakis az ön csodálatos labdacsaiknak köszönhetem, hogy egy gyomorhajból mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacok nálam sohasem fognak kifogytat midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel

Zwickl Anna.

Tannochnin hajkenőcs, Pserhofer J.-tól. Évek hosszú sora óta valamennyi hajnövesztő szer közt orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegáns nagy szelenczével 2 frt.

Általános tapasz, Steubel tanártól. Utas és szúrás által okozott sebeknél, mérges dagasztatónál, ujkkakacz, sebes, vagy gyulladt mell vagy más ily bajknál, mint kitűnő szer 10n ki próbálva. 1 tégely 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Általános tisztító-só, Bullrich A. W.-tól. Kitűnő házi-szer a rossz emésztés minden következményeinél, u. m.: főtájás, szédülés, gyomorgörös, gyomorsér, aranyér, dugulás, stb. ellen. 1 csomag ára 1 frt.

Ezen itt felsorolt készítményekem kívül az oszt. lapokban hirdetett összes bel- és külf. gyógyszerészeti különlegességek rákötőn vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszerelhetnek. Postal megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzösszeg előre beklüdetik; nagyobb megrendelések utánvéttel küldetnek.

Valódiaknak csak azok tekinthetők, melyek használati utasítása a Pserhofer J. néveléssel és minden egyes doboz fedele ugyanazon alírással vörös színben van elírva.

Védve védjegy által. Védjegy-utanaság szigorúan büntetett.

PSEPHOFER J. gyógyszerész, „zum goldenen Reichsapfel“ WIEN, I., Singerstrasse 15.

Költözködés idejére!

Porter Vilmos

Nagy Áruháza

Arad,

Szabadság-tér.

Függönyök.

Szőnyegek.

Asztal és ágyterítők.

Porcellán-árak.

Üveg- és Majolika-árak.

Szobadiszek.

Valódi olajfestmények.

Festmény-utánzatok.

Gyermekkocsik.

Háztartási cikkek ezer változatban,
stb.

Porter Vilmos

Nagy Áruháza

Arad,

Szabadság-tér.

A költözködés idején,

midőn számos család lakását változtatja, áruházam gazdag és sokoldalú raktárával, hasznos szolgálatot tesz a mélyen tisztelt közönségnek. Sok izléses újdonság érkezett, mely igen alkalmas a háztartásban és lakásberendezésekben előforduló hiányok pótlására.

A PORTER-CZIPŐK

ma a legkedveltebb cikkek

közé tartoznak Aradon. Alig van példa rá, hogy valamely gyártmány ily rövid idő alatt megnyerte volna a közönség tetszését. **Ennek a titka abból áll, hogy a Porter-czég nemesak a legjobbat tartja raktáron, hanem azt a lehető legolesóbban árusítja.** — Vannak talán elvétve kétkedők, akik azt hiszik, hogy a Porter-czég czipőivel nem nyújt annyit, mint bármely más speciálista, de ezeknek a keveseknek is azt ajánlhatjuk: Jöjjenek el és győződjenek meg arról, hogy szép, sikkes és finom czipőkben nagyobb választékot **nem lehet kívánni!** Az áruház számol a legkényesebb igényekkel, s midőn a versenynyel sorompóba lép, ismeri annak a közönségnek **jogos** kívánalmait, amelynek hű kielégítésére egyedül törekszik.

679

Porter Vilmos Nagy Áruháza
Arad, Szabadság-tér!